

Udkast til Miljøgodkendelse

§ 16 a. stk. 1 miljøgodkendelse af
Kvægproduktionen på
Store Selskærvej 4, 6560 Sommersted

Meddelt den xx. mmmmmm 2020

af

Haderslev Kommune

Baggrund og læsevejledning

Jesper Olsen, Store Selskærvej 4, 6526 Sommersted har ansøgt om § 16 stk. 1 miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven¹ for at kunne udvide kvægproduktionen på ejendommen.

Med ændringen af lovgivningen i 2017 skal miljøgodkendelser være baseret på antal kvadratmeter produktionsareal og dyretyper. Det maksimale antal dyr på produktionsarealet er fremover reguleret af de til enhver tid gældende dyrevelfærdsregler.

I de første tre afsnit af miljøgodkendelsen kan læses selve afgørelsen (A) herunder begrundelser for stille vilkår, dernæst vilkårene, der skal overholdes netop for dette husdyrbrug (B), herefter de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledning (C). Derefter følger kommunens bilag (D). Til sidst ses miljøkonsekvensrapporten (E), der er en vurdering af projektets (husdyrbrugets) påvirkninger på miljøet. Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af en kvalificeret og kompetent ekspert og i dialog med kommunen, og den danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Husdyrbruget har i forvejen en eksisterende miljøgodkendelse fra maj 2008 med en anmeldelse om udvidelse af plansilo fra april 2013 og et tillæg til miljøgodkendelsen fra juni 2013. I juli 2017 er miljøgodkendelsen blevet revurderet og det er denne, som udgør den lovliggørelse.

Der søges nu om udvidelse af produktionsarealet fra 4173 m² til 4973 m². Der ansøges om dyretyperne malkekøer, kvier og stude i hhv. sengestald med spalter og på fast drænet gulv samt flexgruppen alle kvæg på dybstrøelse. I udvidelsen til kostalden ansøges om dyretypen malkekøer, kvier og stude i sengestald på spalter. Dertil søges der om en fornyet tilladelse til plansilo samt lovliggørelse af teltdug og teltdug nr. 2.

¹ Husdyrbrugloven - Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. - LBK nr 520 af 01/05/2019

Registreringsblad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	39006391
Husdyrbrugets navn	Jesper Olsen
Beliggenhedsadresse	Store Selskærvej 4
Postnummer	6560
By	Sommersted

Ansøger

Ansøgers navn	Jesper Olsen
Ansøgers adresse	Store Selskærvej 4
Ansøgers postnummer	6560
Ansøgers by	Sommersted
Ansøgers telefon	61705939
Ansøgers email	jesperolsen86@hotmail.com

Konsulent

Konsulent Cvr	
Konsulent virksomhedsnavn	SLF
Konsulentnavn	Birgitte Madsen
Konsulentadresse	Billundvej 3
Konsulentpostnummer	6500
Konsulentby	Vojens
Konsulenttelefon	73202600
Konsulent-email	bm@slf.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	5100018888
CHR numre	51956

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 196 - Jegerup Ejerlav, Jegerup

UDKAST

Godkendelsen er udarbejdet af:

Sagsbehandler: Line Olsen

Haderslev Kommune

Sagsnummer: 19/42975

Landbrugsgruppen

KS: MSHA

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af: Birgitte Madsen, Sønderjysk Landbosforening, Billundvej 3, 6500 Vojens

Kortmateriale: Haderslev Kommune / Geodatastyrelsen

Indhold

A.	Afgørelse	5
1)	Baggrund for afgørelsen	7
2)	Kommunens begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	7
3)	Samlet vurdering	11
4)	Lovgrundlag	12
5)	Andre tilladelser og dispensationer	12
6)	Udnyttelsesfrist	12
7)	Revurdering af miljøgodkendelsen	12
8)	Retsbeskyttelse jf. Husdyrbrugloven § 39-40	12
B.	Vilkår for husdyrbruget	13
	Generelle vilkår	13
	Indretning og drift	13
	Landskab	14
	Foderopbevaring	14
	Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	14
	Ressourceforbrug	15
	Øvrige emissioner (lugt, støj, støv, lys og rystelser)	16
	Ophør	17
	Egenkontrol	17
C.	Offentlighed og klagevejledning	19
	Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse	19
	Høring af parter om udkastet til miljøgodkendelse	19
	Annoncering af afgørelse	19
	Klagevejledning	20
	Civilt søgsmål	21
D.	Kommunens bilag	22
	Bilag 1 Versionshistorik – Ansøgning	22
	Bilag 2 Lovgrundlag	24
	Bilag 3 Situationsplan udarbejdet af landmandens konsulent med tilføjelser i tekst af	25
	kommunen	25
	Bilag 4 Staldtegninger	27
	Bilag 5 Afløbsplan udarbejdet af landmandens konsulent	30
	Bilag 6 Landskab – synlighed af ny stald	31
	Bilag 7 Naturvurdering	32
E.	Miljøkonsekvensrapport til § 16 a stk. 2	33

A. Afgørelse

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse til husdyrbruget efter husdyrbruglovens § 16 a stk. 1 på Store Selskærvej 4, 6560 Sommersted til udvidelse af kvægbruget med de stillede vilkår.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Godkendt produktionsareal:

2298 m² produktionsareal til Malkekøer, kvier og stude i sengestald med spalter (kanal, bagskyld eller ringkanal).

1173 m² produktionsareal til flexgruppen "Alle kvæg" på dybstrøelse.

1502 m² produktionsareal til Malkekøer, kvier og stude på fast drænet gulv med skraber og ajlefløb..

Flexgruppen "Alle kvæg" består af følgende dyr:

- Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse
- Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse
- Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse

De godkendte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over stalde i situationsplanen figur 1 og bilag 2

Godkendt gødningsopbevaringsareal:

1919 m² gødningsopbevaringsareal til flydende husdyrgødning.

130 m² gødningsopbevaringsareal til fast husdyrgødning.

Godkendte projekterede anlæg:

Udvidelse af kostald (14) på 1650 m² (33 x 50m) (sengestald med spalter (kanal, bagskyld eller ringkanal)) inkl. opbevaringsareal.

1 plansilo (16 x 50 m)

2 teltduge, hvoraf en er lovliggørelse.

Container til fast husdyrgødning med 10 m² overfladeareal

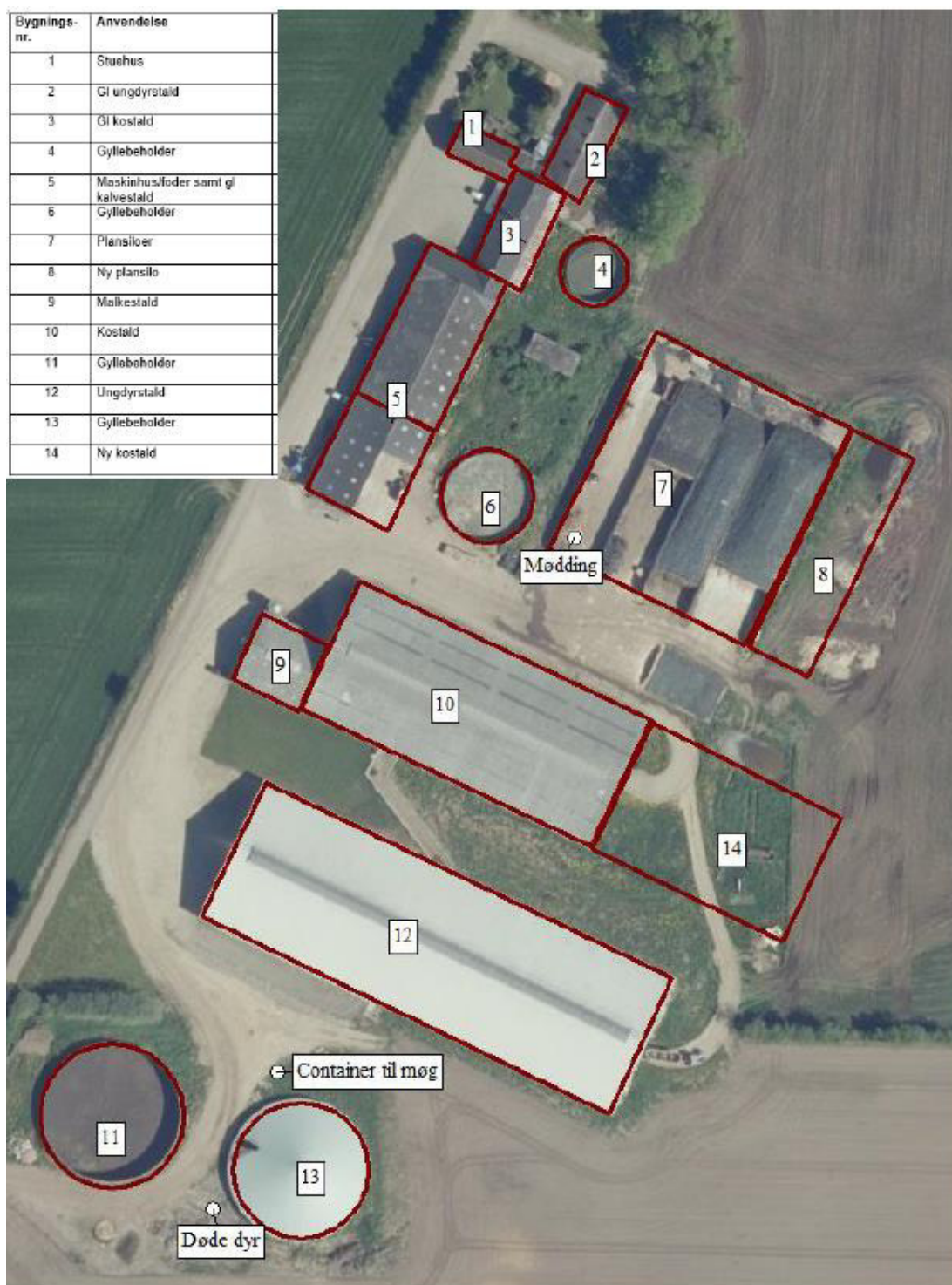
Andre driftsanlæg på ejendommen

Maskinhus inkl. foder og depot

3 gyllebeholdere

3 plansiloer

120 m² møddingsplads

Figur 1: situationsplan udarbejdet af landmandens konsulentmed tilføjelse fra kommunen – for beskrivelse af anlæggene se bilag 2 eller Miljøkonsekvensrapport side 9-10. OBS anlæg 2 og 4 er fjernet på godkendelsestidspunktet.

I forbindelse med denne godkendelse, der er en udvidelse og samtidig en overgang til gældende lovgivning med produktionsarealer, ophæves den tidligere miljøgodkendelse fra 2008 og tilhørende tillæg fra 2013.

1) Baggrund for afgørelsen

Haderslev Kommune meddeler godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, med hensyntagen til omgivelserne.

Haderslev Kommune vurderer, at miljøgodkendelsen med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikre at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 211519 version 5 og miljøkonsekvensrapporten i kapitel E.

I bilag D ses en oversigt over versionshistorikken i ansøgningsmaterialet, og hvilke ændringer der er blevet foretaget som følge af kommunens sagsbehandling.

Historik

8 års drift

Den tilladte drift for 8 år siden er ud fra en miljøgodkendelse meddelt i maj 2008. På det tidspunkt havde ejendommen et tilladte dyrehold på 265 køer, 197 kvier (6-25 mdr.), 66 kalve (0-6 mdr.), svarende til 466,66 DE.

Nudrift

I juni 2013 fik husdyrbruget et tillæg til miljøgodkendelsen af 2008. I denne blev dyreholdet udvidet til 310 køer, 247 kvier (6-25 mdr.), 79 småkalve (0-6 mdr.), 150 tyrekalve (40-60 kg) og to avlstyre, svarende til 577,25 DE og der blev godkendt opførelsen af løsdriftstald samt gyllebeholder.

Ansøgt drift

Haderslev Kommune har i 2019 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Store Selskærvej 4, 6560 Sommersted. Der ansøges om at bygge i forlængelse af eksisterende kostald, anlægge en ny plansilo, lovliggøre en teltdug samt opsætte teltdug nr. 2. Gamle anlæg, som gammel ungdyrsstald, gammel kostald og gyllebeholder (nr. 2, 3 og 4 på figur 1) tages ud af brug og fjernes.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Haderslev Kommune vurderer, at miljøgodkendelse til at udnytte de eksisterende staldes produktionsarealer og etablering af tilbygning til kostald og ny plansilo er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbrugets fortsatte drift, da tilbygningen erstatter slidte og udtømte anlæg. Det vil være økonomisk optimalt, og desuden vil miljøpåvirkningen reduceres, da påvirkningen af miljøet er mindre fra nye stalde end fra gamle og slidte.

2) Kommunens begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Vilkårene til drift og egenkontrol tager udgangspunkt i det ansøgte projekt og miljøkonsekvens-rapporten og kommunens samlede vurdering.

Generel

Denne miljøgodkendelse omfatter udelukkende anlægget på adressen Store Selskærvej 4, 6560 Sommersted. Da godkendelsen er givet ud fra oplysninger i ansøgningsmaterialet, stilles der vilkår til, at projektet skal udføres som ansøgt. Kommunen stiller vilkår om, at det er den ansvarlige for driften af anlægget, som er ansvarlig for at overholde tilladelsens vilkår. For at sikre, at tilladelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der vilkår om, at tilladelsen skal foreligge på ejendommen.

Der er i forbindelse med ansøgningen indsendt en beredskabsplan. Haderslev Kommune vurderer, at beredskabsplanen er fyldestgørende. Der er vigtige informationer i beredskabsplanen, som er nødvendige at kunne tilgå skulle uheldet være ude, derfor stilles der vilkår til, at beredskabsplanen samt denne miljøgodkendelse altid skal være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt samt at indholdet skal være driftsleder bekendt og relevante vilkår i miljøgodkendelse samt beredskabsplanen skal være medarbejderne bekendt.

Staldanlæg - produktionsarealer

Produktionsarealet, staldtypen og dyretypen, er grundlaget for ansøgningssystemets beregninger af ammoniakfordampningen fra staldene og opbevaringslager samt resultaterne af lugt-geneberegningerne.

Det er derfor nødvendigt at stille vilkår til ovennævnte forhold, da det vil være med til at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen i form af ammoniak og lugt, vil fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen, og ud fra hvilket den miljømæssige påvirkning er vurderet og godkendt. Da der i unbgdyrsstalden forekommer gulvtypen fastdrænet gulv med skraber og ajeafløb stilles de vilkår skraberen.

Situationsplan med angivelse af placering af staldene fremgår i figur 1 og af bilag 3. Der er imellem kostald (10) og ungdyrsstald (12) en drivgang. Denne er beskrevet i MKR tabel 2 og på side 11. Da drivgangen rengøres efter brug, sal den ikke med i produktionsarealet. Rengøring af ikke-produktionsarealer er generel lovgivning og der stilles derfor ingen vilkår.

Der stilles vilkår om, at dyretype, staldsystemer samt placering og størrelse af det nye staldanlæg og produktionsareal skal være som ansøgt.

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte teknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til disse forhold for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Landskabelige værdier

De nye bygninger placeres i tilknytning til de eksisterende bygninger og i samme grå farveskala. Der er beplantning mellem ejendommen og de nærmeste naboer samt imellem ejendommen og de offentlige veje mod nord, øst og syd. Fra vest er ejendommen synlig, men da det nye byggeri opføres øst for de eksisterende bygninger, kan de ikke ses fra vest. Det vurderes, at landskabsoplevelsen ikke påvirkes af byggeriet eller teltdugene på gylletankene. – se bilag 6 for synlighed nu og efter opførelse af staldtilbygning.

Der stilles vilkår om dimensioner og farvevalg til nye anlæg, som beskrevet på side 10 i tabel 1 i Miljøkonsekvensrapporten (MKR) eller samme stil som eksisterende anlæg. Der stilles yderligere vilkår om, at eksisterende beplantning om gyllebeholder og læhegn langs den østlige side af Store Selskærvej fra nr. 2 til nr. 4, skal forblive og vedligeholdes, så landskabsoplevelsen fortsat ikke påvirkes

Natur

Haderslev Kommune har vurderet, at ansøgers beskrivelse og vurderinger i MKR er fyldestgørende og at de korrekte naturområder i ansøgningsmaterialet er udpeget, se bilag 7 for naturområder ved Store Selskærvej 4. Da alle kriterier for ammoniak deposition er overholdt til naturområderne, stilles der ingen vilkår i forhold til natur.

Bedste tilgængelige teknik (BAT) og BAT Ammoniak

Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, når en kvægproduktion har en ammoniak emission på mere end 750 kg N pr år.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4772	814	5586
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4988	494	5482
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	104
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 1: Samlet BAT beregning.

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniakemission, der må komme fra husdyrbruget. I ansøgningsmaterialet ses det, at ammoniakkravet er overholdt med 104 kg. Forlængelsen af kostalden opføres ikke med BAT-gulv, og umiddelbart kan BAT-kravet ikke overholdes, men kravet opfyldes ved brugen af teltdug på de 2 største gyllebeholdere, hvilket fastholdes med vilkår og der stilles også vilkår om, at udvidelsen af kostalden ikke må tages i brug før, der er monteret teltdug på begge gyllebeholdere.

Foderhåndtering

Foderet opbevares i plansiloer og i foderlade, der stilles vilkår til at foder håndteres, så evt. støv og støj fra håndteringen ikke er til gene for omkringboende.

Gylleopbevaring- og håndtering

Da der er teltdug på 2 af de 3 gyllebeholdere på ejendommen og der leveres gylle til biogas, stilles der vilkår om brugen af teltdug og egenkontrol heraf. I MKR er der beskrevet, at pumpning af gylle fra gyllebeholder sker under opsyn, og at det løbende tjekkes, om der er plads i gyllebeholderen før overpumpning. Dette fastholdes i vilkår.

Der er med ansøgningen indsendt en kapacitetsberegning (beskrives på side 12 i MKR). Denne viser, at der ikke er opbevaringskapacitet nok til minimum 9 måneder, men kun 8,9 måneder. Det beskrives også, at en del af den mængde gylle som leveres til biogas ikke leveres tilbage. For at kunne dokumentere, at der ikke er behov for 9 måneders opbevaringskapacitet, stilles der krav til dokumentation for gylle afleveret til biogas og modtaget til ejendommen i løbet af et planår. Det kan være i form af en logbog (eksempelvis i excel ark). Hvis der i nogle år ikke er tilstrækkeligt opbevaringskapacitet med de nuværende gyllebeholdere inkl. decentral beholder, skal der lejes kapacitet andet sted. Dette skal kommunen have besked, hvorfor der stilles vilkår til dette.

Der bliver i MKR'en omtalt en decentral gyllebeholder. Denne er ikke omfattet af miljøgodkendelsen, da beholderen bliver placeret på en anden ejendom. Den decentrale gyllebeholder vil dog påvirke ejendommens drift i form af transporter til og fra anlægget. Der kan ikke stilles vilkår til den decentrale gyllebeholder i denne miljøgodkendelse. Det gøres i landzonetilladelsen, som skal indhentes til den decentrale gyllebeholder.

Energi- og vandforbrug

Haderslev Kommune vurderer, at ansøger har redegjort tilstrækkelig for forventet vand- og energiforbrug. Se siderne 19 og 27-28 i MKR. Haderslev Kommune stiller ikke vilkår om maksimum forbrug af vand- og energiforbrug, da forbruget ligger inden for eller tæt på normen. For at der ikke skal opstå spild af vandressourcer stilles der vilkår til drikkesvandsinstallationer reparerer og vedligeholdes løbende.

Haderslev Kommune vurderer, at ejendommen i sin drift fremover gennemtænker og holder sig for øje, hvorledes vand- og energiforbruget kan reduceres. Der vil derfor blive stillet vilkår om, at vand- og energiforbruget skal registreres. I forbindelse med tilsyn skal fremlægges virkemidler til nedbringelse af ressourceforbruget, såfremt dette stiger utilsigtet. Dertil kommer, at i nye stalde skal anvendes LED-belysning og der skal skiftes til lavenergyløstør i stalde og lader, når de eksisterende udskiftes, hvilket stilles som vilkår.

Haderslev Kommune vurderer, at det økonomiske incitament medvirker til, at energi- og vandforbruget på ejendommen holdes på så lavt niveau, som det er muligt.

Haderslev Kommune anbefaler ejer til at få foretaget et energitjek i inden for de næste 5 år, men dette stilles der ikke vilkår til.

Spildevand

I MKR, side 19 og 27-28, er der redegjort for vandforbrug, restvand samt tagvand.

Idet spildevand fra rengøring af stalde og lignende ledes til gyllebeholder, vurderer Haderslev Kommune, at spildevand fra stald bortledes miljømæssigt forsvarligt og i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen. Aflledning af vaskevand er indeholdt i normtallene for gylleproduktion og påvirker dermed ikke opbevaringskapaciteten.

Kommunen gør opmærksom på, at vand fra befæstede arealer, hvor der håndteres husdyrgødning skal ledes til opsamlingsbeholder og ikke til offentlig kloak. Ligeledes skal vand fra vask af malkeanlæg ledes til opsamlingsbeholder og ikke til offentlig kloak.

Forhold vedrørende afledning af husspildevand samt afledning af tagvand fra driftsbygninger er ikke omfattet af nærværende miljøtilladelse. Ansøger er selv ansvarlig for at udledningen er lovlig. Tilsvarende skal det sikres, at tagnedløb ikke kan medføre indsigning af forurenende stoffer til grundvandet. Da der skal etableres nye stalde, gør Haderslev Kommune opmærksom på, at der skal indsendes ansøgning om tilladelse til nedsivning af tag- og overfladevand.

For at sikre grundvand mm. stilles der vilkår om, at der på befæstede arealer må der ikke ske oplag af tilskudsfoder m.v., der med evt. regnvand kan tilføres overflade- eller grundvand. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.

Af samme grund stilles der også vilkår om, at vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer der er græsdekke

Affald

Ansøger oplyser (se side 18 i MKR), at husdyrbruget følger kommunens regulativ for erhvervsaffald.

Når husdyrbruget følger kommunens regulativ, vurderes det, at opbevaring og bortskaffelse af affald sker forsvarligt. REGULATIV FOR ERHVERVSAFFALD kan findes her: <https://www.haderslev.dk/service/raadgivning-og-regler-for-erhverv/erhvervsaffald-og-genbrug/saadan-haandterer-du-erhvervsaffald/>

Affald sorteres og afhændes til godkendte modtagere. Der gøres opmærksom på, at det er driftsleder for husdyrbruget, der har ansvaret for at affald bortskaffes på korrekt vis.

Der stilles ikke vilkår til at sikre dette, da husdyrbruget som virksomhed i Haderslev Kommune er forpligtet til at overholde de gældende retningslinjer i affaldsregulativet.

Regulativet for erhvervsaffald kan findes på kommunens hjemmeside.

Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af olie, kemikalier og affald herfra er beskrevet i Haderslev Kommunes Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier, se mere på <https://www.haderslev.dk/service/raadgivning-og-regler-for-erhverv/erhvervsaffald-og-genbrug/farlig-affald/>

Vi henviser i denne forbindelse også til, at det kun er tilladt at benytte affaldstransportører, til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på Energistyrelsens hjemmeside <https://affaldsregister.ens.dk/Default.aspx>

Olie, kemikalier og farligt affald

Opbevaring og håndtering af kemikalier og olie er beskrevet i MKR side 18. For at begrænse risikoen for uheld og forurening stilles der vilkår til opbevaring og håndtering af olie, brændstof samt kemikalier,

Døde dyr

Opbevaring af døde dyr beskrevet i MKR side 18 og placeringen er vist på figur 1. Der stilles vilkår til opbevaring af døde dyr sker som beskrevet.

Lugt

Alle lugtgenekriterier i ansøgningen er overholdt. Lugt fra husdyrbrug kan holdes nede ved, at husdyrbruget drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Dette stilles der vilkår om.

Støj og rystelser

På side 16 og 26 i MKR beskrives de mest relevante former for støj fra husdyrbruget. Det efterstræbes at støjende aktiviteter foregår i dagtimerne. Der stilles vilkår til at støj fra husdyrbruget ikke må være til væsentlige gene for naboer.

Haderslev Kommune vurderer, at støjen ikke vil overstige miljøstyrelsens vejledende maksimums grænser på 55 dB dag / 45 dB aften / 40 dB nat ved nabobeboelse. For at fastholde husdyrbruget i ikke at overskride de vejledende støjgrænser, stilles de vejledende støjgrænser som vilkår. Det bemærkes, at brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af fremsendte oplysninger, at husdyrbrugets drift ikke vil give rystelser, som vil give anledning til væsentlige gener, og der stilles ikke vilkår til begrænsning af

Lys

Udvendige lyskilder er beskrevet på side 17 i MKR. For at skåne omgivelserne og reducere ressourcspild stilles der vilkår om, at ved ny belysning eller renovering af eksisterende udendørs belysning ved staldanlægget, skal belysningen forsynes med en bevægelsessensor, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time, eller så lang tid der arbejdes på pladserne udenfor bygningerne. Der stilles også vilkår til, at i ny stald skal der installeres lavenergi belysning og ved udskiftning af belysning i eksisterende stalde skal disse udskiftes med lavenergibelysning. Dertil kommer vilkår om, at driften ikke må medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Støv

Der redegøres for støv på side 16 og 26 i MKR.

En væsentlig kilde til støvgenerering kan være den daglige drift og håndtering af foder og korn, samt kørsel på plads og veje.

For at sikre omkringboende mod væsentlige støvgener, er der stillet vilkår for så vidt angår støvpåvirkning udenfor ejendommen.

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Fluer og skadedyr

I MKR side 17 og 26 beskrives bekæmpelse af fluer og skadedyr på Store Seldkærvej 4. For at det fastholdes, at der er forkus på forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr stiller Haderslev Kommune vilkår om, at arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.

Dertil stilles der vilkår om, at der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse efter de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Generelle regler

- Rengøring af arealer, hvor der kun kortvarigt går dyr
- Krav for gødningsopbevaring. Det forudsættes, at de til enhver tid gældende krav om opbevaringskapacitet overholdes, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 11.

3) Samlet vurdering

Haderslev Kommuner vurderer, at der med de stillede vilkår, kan meddeles miljøgodkendelse til husdyrbruget.

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

4) Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. Lov Bek. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1261 af 29. november 2019, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Miljøgodkendelsen er kun en del af det retsgrundlag som husdyrproduktionen er underlagt.

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges.

Husdyrbruget udleder mere end 3500 kg NH₃-N/år og er derfor omfattet af husdyrbrugloven § 16a, stk. 1. Husdyrbruget er godkendelsespligtigt og Haderslev Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

5) Andre tilladelser og dispensationer

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen. Der skal derfor eventuelt søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Haderslev Kommune.

6) Udnyttelsesfrist

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses som fuldt udnyttet, når byggeriet er færdigmeldt, eller når den ansøgte udvidelse eller ændring faktisk er gennemført. Hvis godkendelsen eller tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

7) Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal ikke revurderes.

Miljøgodkendelser for IE-brug skal normalt revurderes efter 8 år. Som udgangspunkt skal kvægbrug ikke revurderes, da de ikke er IE-brug, bortset fra de tilfælde hvor der er kategori 1 natur og kategori 2 natur i nærheden, der påvirkes.

Idet kravene til totaldepositionskravene for kategori 1- og 2-natur i denne godkendelse er overholdt, skal miljøgodkendelsen ikke revurderes.

8) Retsbeskyttelse jf. Husdyrbrugloven § 39-40

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift.

Retsbeskyttelsen gælder indtil den 20xx.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Generelle vilkår

1. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet husdyrgodkendelse.dk skema nr. 211519 version 5 og med de ændringer og vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.
2. Miljøgodkendelse og beredskabsplan skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøgodkendelse samt beredskabsplanen skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

3. Husdyrbrugets anlæg, stalde og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 1, og placeret som vist på figur 1 og bilag 4 (staldtegninger)

Stalde og produktioner						Produktionsareal i procent (%)
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	
Ansøgt drift						
Kostald	2475	Naturlig ventilation	3 m	(#172540) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	64
				(#172537) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	
Ungdyrstald	3710	Naturlig ventilation	3 m	(#172550) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	69,8
				(#172546) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafføb	0	
Udvidelse af kostald	1650	Naturlig ventilation	3 m	(#172551) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	48,5
Sum						4973

Tabel 2: Stalde og produktioner på ejendommen Store Selskærvej 4, 6560 Sommersted

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen

Alle kvæg; Dybstrøelse

Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse

Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse

Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse

De godkendte produktionsarealer i staldanlæggene kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud indenfor grænserne af dyrevelfærdsreglerne.

Se en oversigt over stalde og produktionsarealer i figur 1 og bilagene 3 og 4.

4. Skraberer i ungdyrsstalden skal være forsynet med datalogger.
5. Skraberer i ungdyrsstalden skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
6. Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer at skraberer i ungdyrsstalden er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget og forevises på kommunens forlangende.
7. Udvidelsen af kostalden må ikke tages i brug før, der er teltdug påført på gyllebeholder på 3500 m³ ligesom på gyllebeholder på 4000 m³.

Landskab

8. Der kan opføres en udvidelse af kostald på 1650 m² (50 x 33 m) med et produktionsareal på 800 m², som vist på figur 1 og med de i bilag 3 angivne farver og materialer eller materialer i samme stil som eksisterende anlæg.
9. Eksisterende beplantning om gyllebeholder og læhegn langs den østlige side af Store Selskærvej fra nr. 2 til nr. 4, skal forblive og vedligeholdes.

Foderopbevaring

10. Der kan etableres en ny ensilageplads på 800 m² (16 x 50 m) som vist på figur 1.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

11. Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 3a og 3b og placeret som vist på figur 1 (situationsplanen)

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Møddingsplads	Fast				120
GB 1450	Flydende				317
GB 3500	Flydende				780
GB 4000	Flydende				822
Container	Fast				10

Tabel 3a Opbevaring af husdyrgødning

Opbevaringslagre med miljøteknologi		
Lagernavn	Beskrivelse af miljøteknologi	NH ₃ -N effekt (%)
Ansøgt drift		
GB 3500	Teltoverdækning	50,0
GB 4000	Teltoverdækning	50,0
Nudrift - Ingen data		
8 års drift - Ingen data		

Tabel 3b: Obevaringslagre med miljøteknologi

12. Gyllebeholder på 4000 m³ og gyllebeholder på 3500 m³ skal være påført teltdug.
13. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Kan fraviges, såfremt der monteres suge/fyldestuds med dykket nedløb.
14. Der skal indenfor to hverdage efter en skades opståen indgås aftale om reparation af teltdugen så hurtigt som muligt.
15. Dokumentation for, at den manglende opbevaringsplads af flydende gylle, ikke skal bruges, da biogas-anlægget ikke leverer den samme mængde gylle tilbage til Store Selskærvej 4, som modtaget. Dokumentationen opbevares i minimum 5 år. Dokumentationen skal fremvises ved forlangende på tilsyn
16. For at kunne dokumentere, at der ikke er behov for 9 måneders opbevaringskapacitet, stilles der krav til dokumentation for gylle afleveret til biogas og modtaget til ejendommen. Det kan være i form af en logbog. Hvis der i nogle år ikke er tilstrækkeligt opbevaringskapacitet med de nuværende gyllebeholdere inkl. decentral beholder, skal der lejes kapacitet andet sted. Dette skal kommunen have besked, hvorfor der stilles vilkår til dette.
17. Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvlæssende gyllevogn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldeplads.
18. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
19. Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende

Ressourceforbrug

Energiforbrug

20. Der skal i nye stalde anvendes lavenergibelysning og der skal skiftes til lavenergilysstofrør i stalde og lader, når de eksisterende udskiftes.
21. Energiforbruget skal registreres mindst en gang årligt, eksempelvis i forbindelse med udarbejdelsen af regnskabet. I forbindelse med tilsyn skal fremlægges virkemidler til nedbringelse af ressourceforbruget, såfremt dette stiger utilsigtet.

Vandforbrug

22. Staldanlæggets vandinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.
23. Vandforbruget skal registreres mindst en gang årligt, eksempelvis i forbindelse med udarbejdelsen af regnskabet. I forbindelse med tilsyn skal fremlægges virkemidler til nedbringelse af ressourceforbruget, såfremt dette stiger utilsigtet.

Spildevand

24. På befæstede arealer må der ikke ske oplag af tilskudsfoder m.v., der med evt. regnvand kan tilføres overflade- eller grundvand. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.
25. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer der er græsdækkende

Olie, brændstof og kemikalier

26. Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares på spildbakken.
27. Spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsnugs materiale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.
28. Pesticidrester skal opbevares og håndteres som farligt affald. Tømt og rengjort (skyllet) pesticidemballage kan bortskaffes som dagrenovation.
29. Tankning af brændstof skal ske under opsyn.
30. Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.

Døde dyr

31. Opbevaring af døde dyr skal ske som beskrevet på side 18 i MKR.

Øvrige emissioner (lugt, støj, støv, lys og rystelser)

Lugt

32. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre.

Støj

33. Bidraget fra landbruget med adressen Store Selskærvej 4, 6560 Sommersted til det ækvivalente, korregerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag – fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
--	---	---	--------------------------------

		Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40
Byzone	45	40	35
Samlet bebyggelse	45	40	35

Tabel 4: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A)

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkår 33 fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne /beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Lys

34. Ved evt. ny belysning eller renovering af eksisterende udendørs belysning ved staldanlægget, skal belysningen forsynes med en bevægelsessensor, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time, eller så lang tid der arbejdes på pladserne udenfor bygningerne.
35. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Støj

36. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.

Fluer og skadedyr

37. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levesteder for rotter.
38. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse efter de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Ophør

39. Ved hel eller delvis ophør af husdyrbruget skal Haderslev Kommune kontaktes med henblik på vejledning om nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

Egenkontrol

Egenkontrol generelt

40. Som led i at dokumentere egenkontrollen på bedriften skal følgende dokumentation dokumentation opbevares i fem år og forevises Haderslev Kommune på forlangende:
- Dokumentation for levering til og modtagelse af gylle fra biogas-anlæg.
 - kvitteringer for aflevering af farligt affald,
 - ressourceforbrug for vand og energi,
 - opgørelse af produktionsareal i stalde,
 - overfladeareal af gødningsopbevaringsanlæg,
 - logbog for drift og vedligehold af staldsystemer og lignende
41. Der skal føres logbog for gyllebeholder med teltoverdækning, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

UDKAST

C. Offentlighed og klagevejledning

Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret fra 27. januar 2020 til 18. februar 2020 på Haderslev Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen (jf. husdyrbrugloven §55 stk.3).

Der indkom ingen bemærkninger til høringen. Ingen har anmodet om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Høring af parter om udkastet til miljøgodkendelse

Udkast til miljøgodkendelse blev den [Klik eller tryk for at angive en dato](#). udsendt i partshøring.

Udkast til miljøgodkendelse blev sendt til dem, som har anmodet herom, og sendt til naboer og andre berørte med oplysning om en frist på 30 dage til at kommentere udkastet (jf. husdyrbrugloven § 55. stk. 4)

Haderslev Kommune har vurderet, at parter i denne sag er ansøger og ejer selv, andre berørte myndigheder, og eventuelle nabobeboelser, som ligger indenfor lugtgeneafstanden til byzone, som er på 567, samt ejere af de ejendomme, som matrikulært støder op til ejendommen, hvor husdyrbrugets anlæg er placeret.

Der indkom ét høringssvar i høringsperioden fra ansøger selv.

Haderslev Kommune har ikke modtaget andre høringssvar i høringsperioden.

Der indkom / der er ikke kommet høringssvar i høringsperioden.

Der indkom xxxx

Bemærkningerne har / har ikke givet andledning til xxxx

Haderslev Kommune har i forbindelse med dispensation for afstandskravet til naboskel hørt naboen efter Forvaltningsloven. Naboen havde ingen indsigelser til dispensationen.

Annoncering af afgørelse

Miljøgodkendelsen er meddelt den [Klik eller tryk for at angive en dato](#).

Miljøgodkendelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på [DMA.mst.dk](#) den [Klik eller tryk for at angive en dato](#).

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-mail eller brev med vedhæftet fil:

- Ansøger og ejer Jesper Olsen, Store Selskærvej 4, 6560 Sommersted
e-mail: jesperolsen86@hotmail.com

Som e-mail med vedhæftet fil:

- Ansøgers konsulent: Birgitte Madsen, SLF, Billundvej 3, 6500 Vojens
e-mail: bm@slf.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
e-mail: dn-haderslevsager@dn.dk
- Rådet for Grøn Omstilling, Kompagnistræde 22, 3. sal
e-mail: info@rgo.dk
- Blegdamsvej 4B, 2200 København N
e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding
e-mail: sesyd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1 1651 København V
e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund,
6500 Vojens
e-mail: Bent.Karlsson1@outlook.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund v/ Morten Ringive
e-mail: mri@fleggaard.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbruglovens § 76.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk.

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune.

Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb den **Klik eller tryk for at angive en dato**.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Haderslev Kommune i klageportalen.

Haderslev Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Hvis Haderslev Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i husdyrbrugloven, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Line Olsen

Sagsbehandler
Haderslev Kommune

UDKAST

D. Kommunens bilag

Her i bilag D ses en oversigt over versionshistorikken i ansøgningsmaterialet i kronologisk rækkefølge, som det er vist i det digitale ansøgningssystem.

Bilag 1 Versionshistorik – Ansøgning

Version

2 (Ansøger)

Skema

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
211519 - KortBeskrivelse	Forlængelse af kostald. Fornyet tilladelse til plansilo. Ny decentral gyllebeholder.	Forlængelse af kostald. Fornyet tilladelse til plansilo.

Gødningslager

Tilføjede

+

 Container - type: fast, drifter (ansøgt drift), 10,0 kvm

Gødningsandel

Tilføjede

+

 Gødningsandel (lager: Container) - ansøgt drift, gødningstype: "Kvæg, heste, får og geder", 10,0 kvm

Bebyggelser

Slettede

🗑

 Storegade 194 - samlet bebyggelse, kumulation: nul ejendomme (0)

Version

3 (Ansøger)

Ingen ændringer i versionen

Version

4 (Ansøger)

Lagerteknologi

Tilføjede

+

 Lagerteknologi (lager: GB 3500) - ansøgt drift, NH₃ effekt: 50,00

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Lagerteknologi (lager: GB 4000) - BeskrivelseAfTeknologi	Overdækning	Teltoverdækning

Version		
5 (Ansøger)		
Skema		
Ændrede		
Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
211519 - BedriftCvr	31959586	39006391
Bebyggelser		
Tilføjede + Tovskovvej 7 Mølby - samlet bebyggelse, kumulation: nul ejendomme (0) Slettede ✖ Mølby - samlet bebyggelse, kumulation: nul ejendomme (0)		
Ændrede		
Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Store Selskærvej 6 - X	517686,072619190	517685,731910270
Store Selskærvej 6 - Y	6129024,400984700	6129023,550984800
Talind 6 - X	517977,722619190	517978,619410270
Talind 6 - Y	6128895,150984700	6128895,363484800

UDKAST

Bilag 2 Lovgrundlag

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af landbrugsejendommen og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen skal være kendte og skal følges af husdyrbruget.

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger, som følger af Miljøstyrelsens love, bekendtgørelser med tilhørende vejledninger og orienteringer:

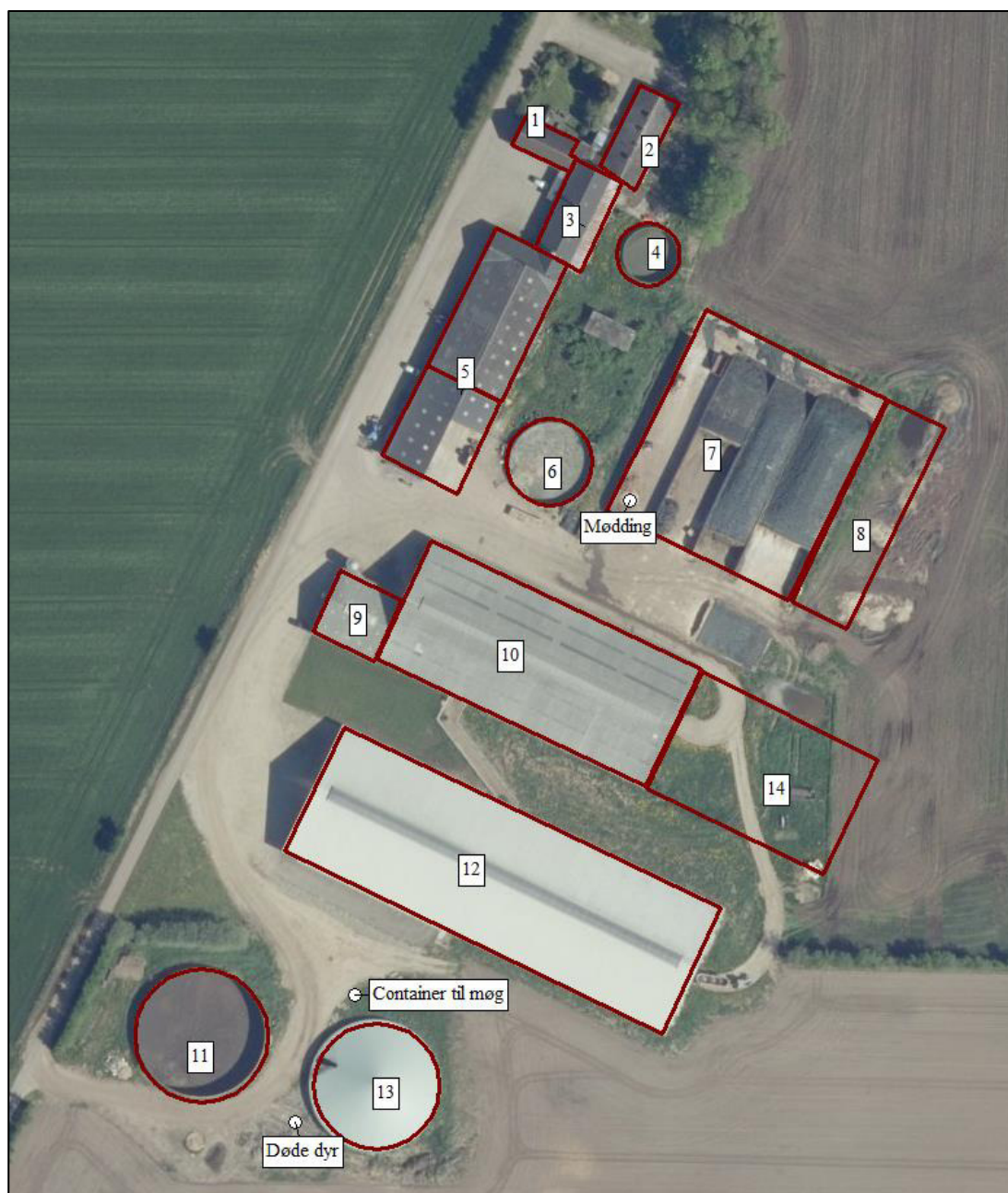
- Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. – LBK nr 520 af 01/05/2019 (Husdyrbrugloven).
- Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – BEK nr 1261 af 29/11/2019 (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder

Udover vilkårene i denne miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt de til enhver tid gældende bestemmelser i gældende love og bekendtgørelser. Nedenstående liste giver et overblik over gældende lovgivning på afgørelsestidspunktet, samt relevante regulativer og planer, som husdyrbruget endvidere er underlagt. Populærtitler der anvendes i miljøgodkendelsen er angivet i parentes.

- Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse - LBK nr. 1218 af 25/11/2019 (Miljøbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse – LBK nr. 240 af 13/03/2019 (Naturbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om vandløb – LBK nr. 127 af 26/01/2017 (Vandløbsloven)
- Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning – BEK nr. 1176 af 23/07/2020 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om affald – BEK nr. 224 af 08/03/2019 (Affaldsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand – BEK nr. 1322 af 14/12/2012
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines – BEK nr. 1257 af 27/11/2019 (Olietanksbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelses-områder samt beskyttelse af visse arter – BEK nr. 1595 af 06/12/2018
- Bekendtgørelse af museumsloven – LBK nr. 358 af 08/04/2014 (Museumsloven)
- Regulativ for erhvervsaffald, Haderslev Kommune af 04/09/2015. Regulativ og yderligere oplysninger kan findes på <https://www.haderslev.dk/service/raadgivning-og-regler-for-erhverv/erhvervsaffald-og-genbrug/saadan-haandterer-du-erhvervsaffald/regulativ-for-erhvervsaffald/>
- Jordforureningsloven LBK nr 282 af 27/03/2017
- Kommuneplan 2017-2029, Haderslev Kommune. Kommuneplanen kan findes på <https://kommuneplan2017.haderslev.dk/>

Ved fremtidige ændringer af love og regler: Se Senere ændringer til forskriften på Retsinformation www.retsinformation.dk

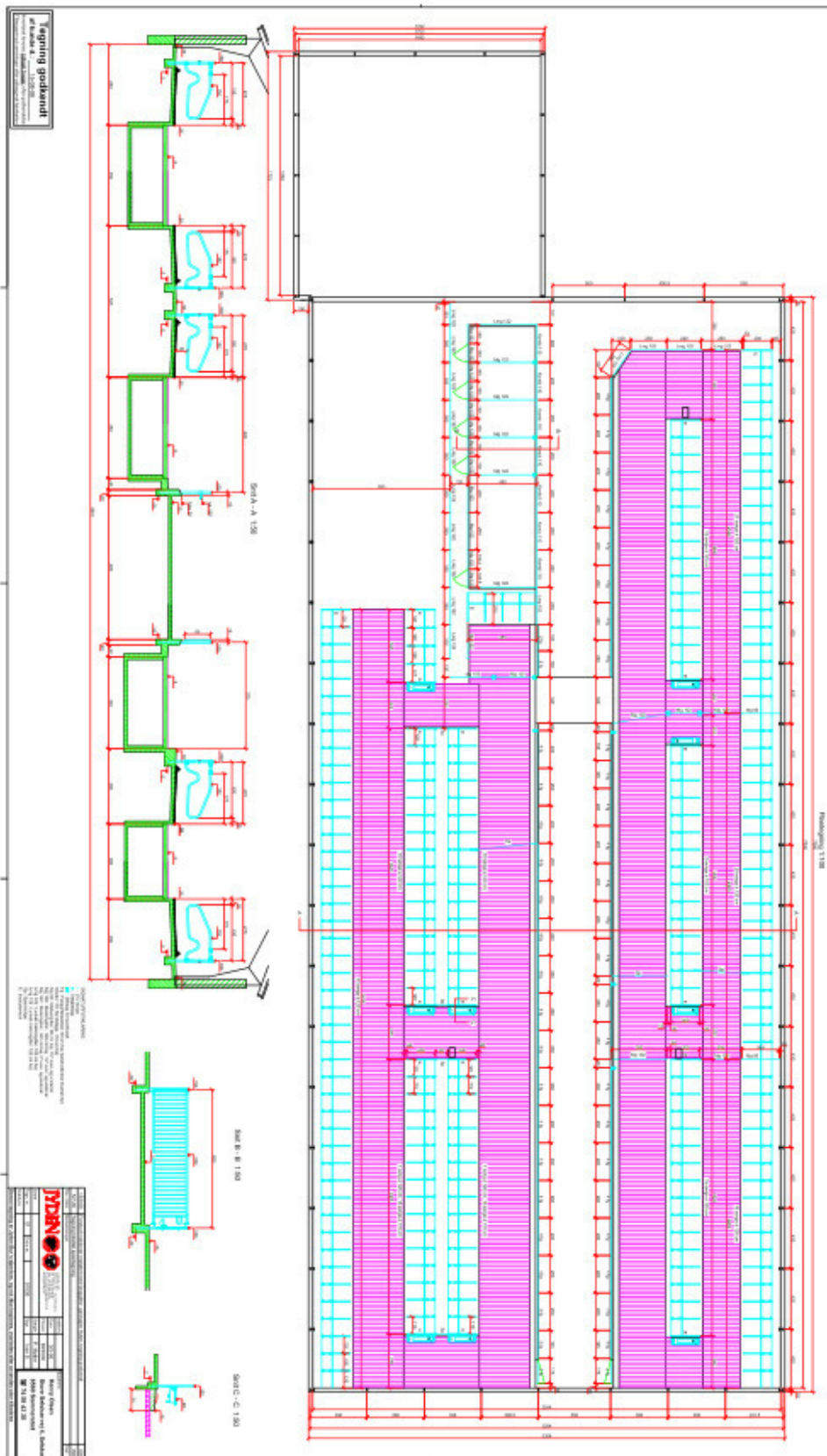
Bilag 3 Situationsplan udarbejdet af landmandens konsulent med tilføjelser i tekst af kommunen.

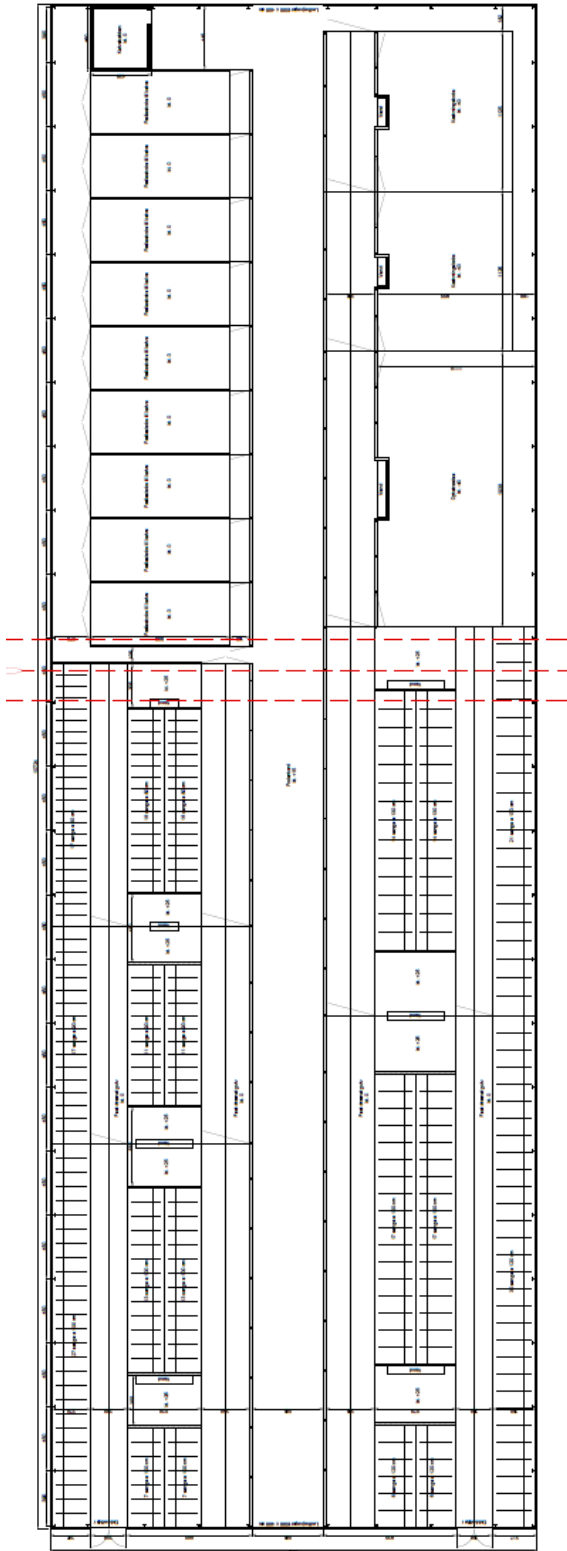
Se beskrivelse af anlæg på næste side.

Bygnings-nr.	Anvendelse	Bygningsmaterialer og farver på bygningsfacader
1	Stuehus	Gul stenmur – gråt eternittag
2	Gl ungdyrstald er fjernet på godkendelsestidspunktet	Gul stenmur – gråt eternittag
3	Gl kostald er delvist fjernet på godkendelsestidspunktet	Gul stenmur – gråt eternittag
4	Gyllebeholder er fjernet på godkendelsestidspunktet	Grå betonelementer
5	Maskinhus/foder samt gl kalvestald (stald tages ud af drift og anvendes til depot) – er ved at blive genopført efter brand.	Gul stenmur – gråt eternittag
6	Gyllebeholder	Grå betonelementer
7	Plansiloer (inkl mødding)	Grå betonelementer
8	Ny plansilo	Grå betonelementer
9	Malkestald	Grå elementer - gråt eternittag
10	Kostald	Grå elementer - gråt eternittag
11	Gyllebeholder	Grå betonelementer
12	Ungdyrstald	Grå elementer - gråt eternittag
13	Gyllebeholder	Grå betonelementer
14	Ny kostald	Grå elementer - gråt eternittag
	Container til fast møg	Mørk farve metal

Bilag 4 Staldtegninger
Kostald:

Ungdyrsstald:

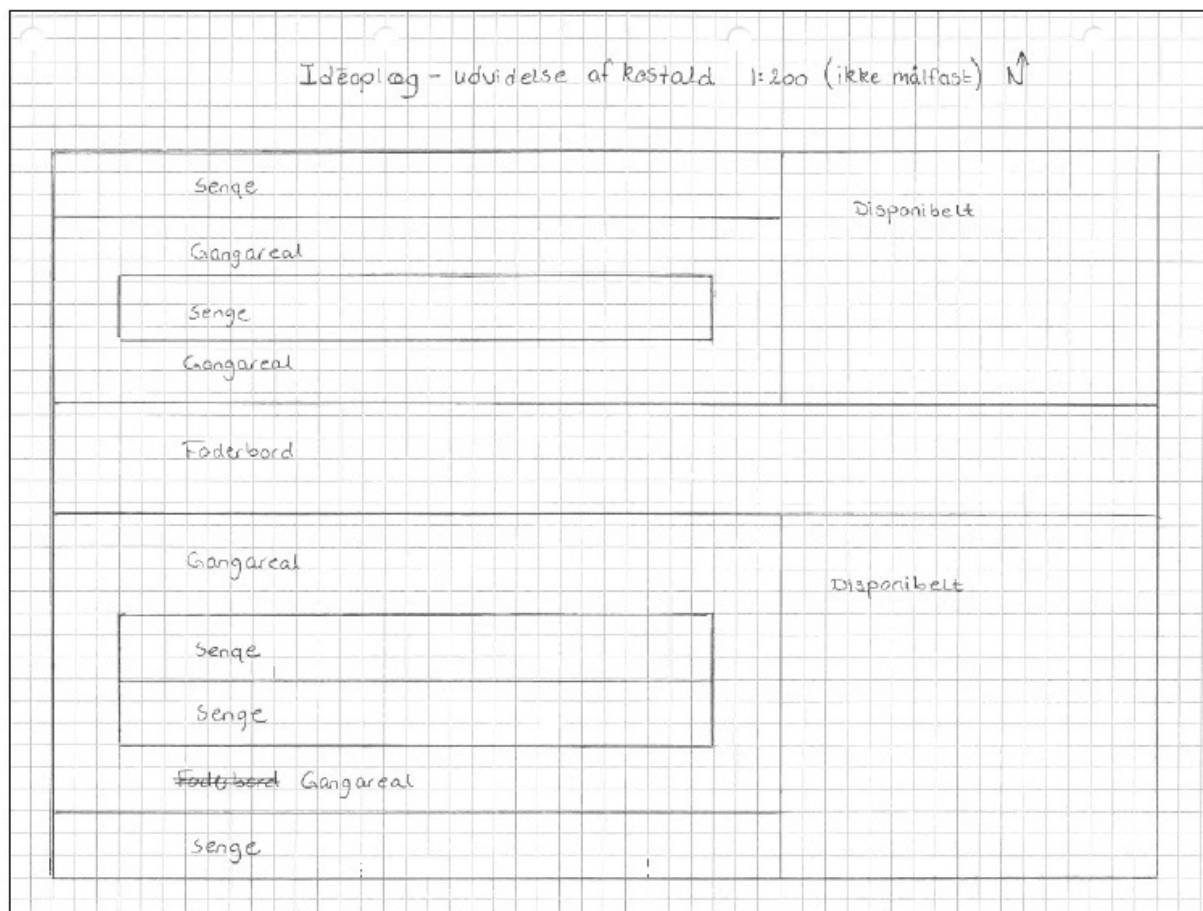
Days	By email/mailed	Signature	10-03-06
Review	Planning	Signature	11-03-01
Approval	John Doe John Doe, Inc. 1000 Main Street 10000 Main Street	DOB	01-01-00
		 BYG Business Development Group	

Mulig indretning af tilbygning til kostald:

Ideoplæg til udvidelse af kostald på Store Selskærvej 4, Sommersted

Den eksisterende kostald er ca. 32,5 m bred. Den forventes at blive forlænget med ca. 50 m.

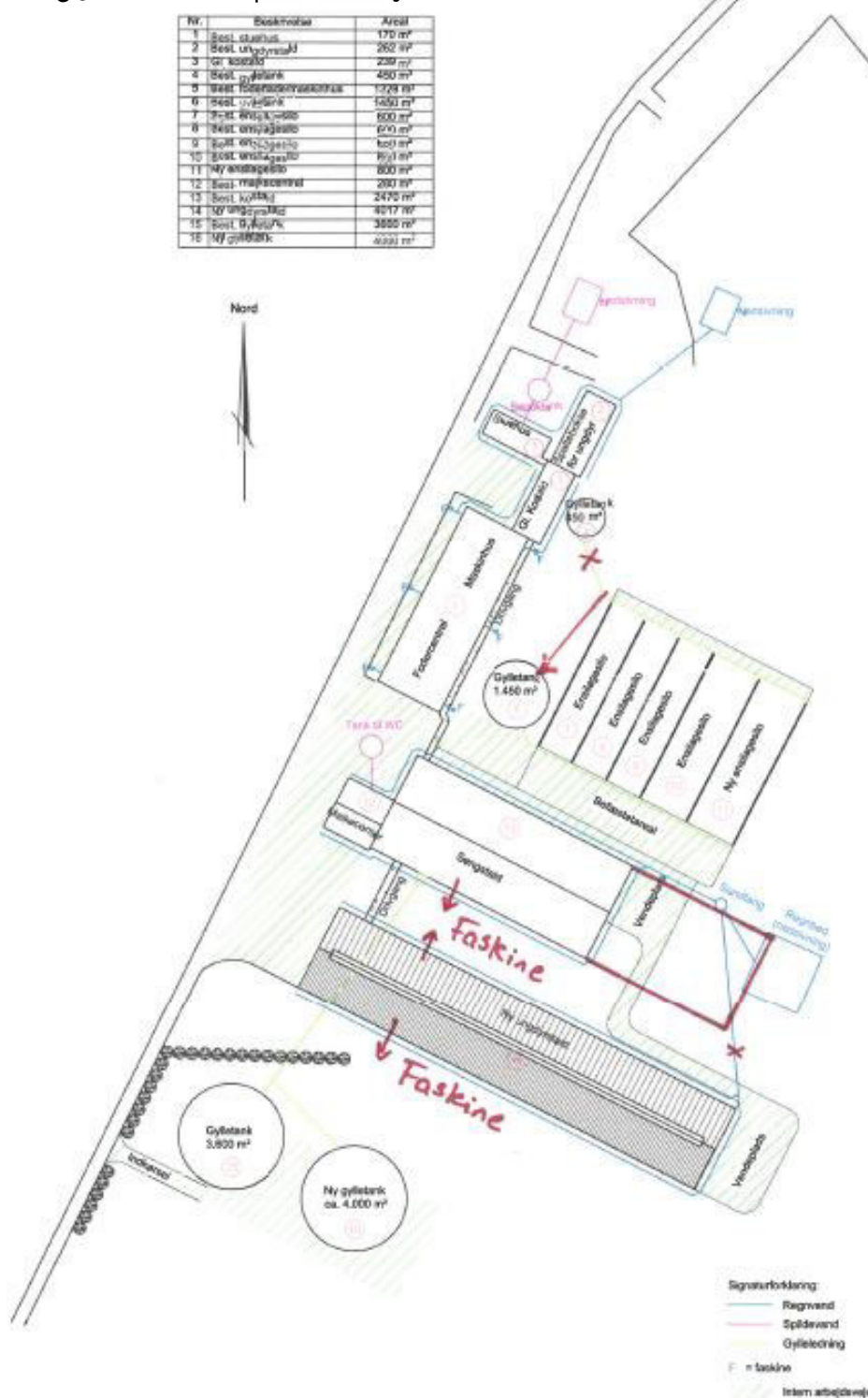
I den nye tilbygning må der max være 800 m² produktionsareal. Bredden på produktionsarealet forventes at blive 32,5 m – 5 m foderbord – (5x0,7 m nakkebom) = 24 m bred. Længden på produktionsarealet forventes dermed at blive $800 \text{ m}^2 / 24 \text{ m} = 33 \text{ m}$ lang. De resterende 17 m anvendes til disponibelt areal – for eksempel strømmaskine.

Der er tale om forventet indretning og cirka-mål. I henhold til Miljøstyrelsens vejledning kan der ændres på indretningen uden at det kræver fornyet godkendelse. Dog skal de ydre rammer (længde og bredde på bygningen) overholdes.

Bilag 5

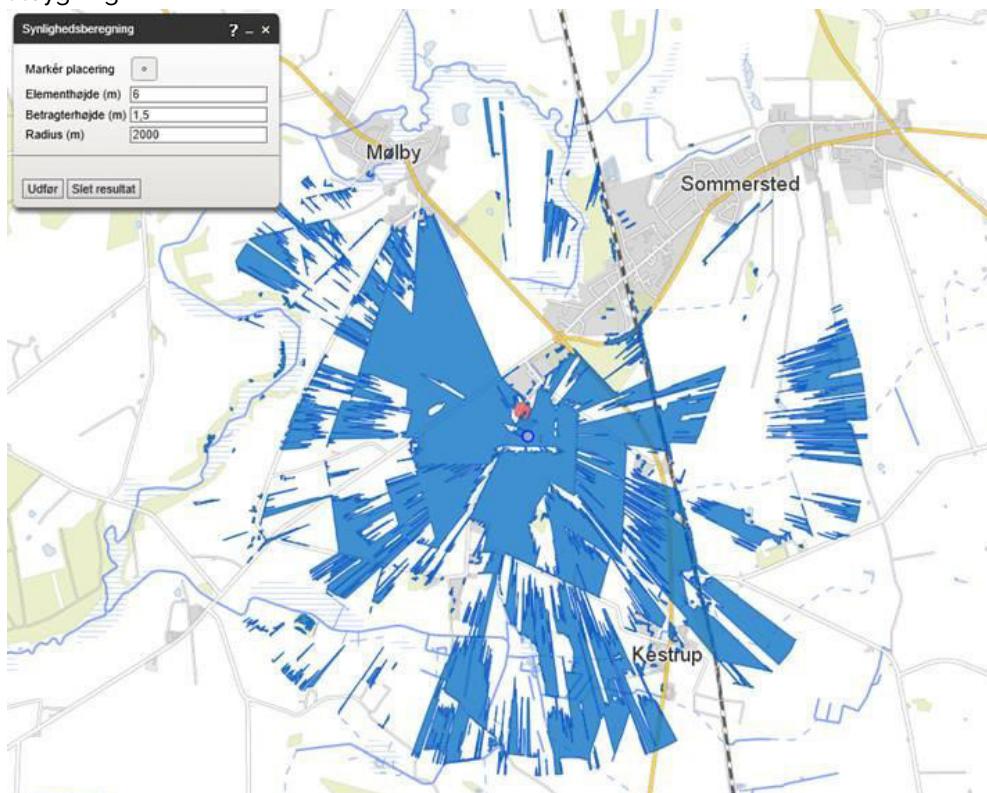
Afløbsplan udarbejdet af landmandens konsulent

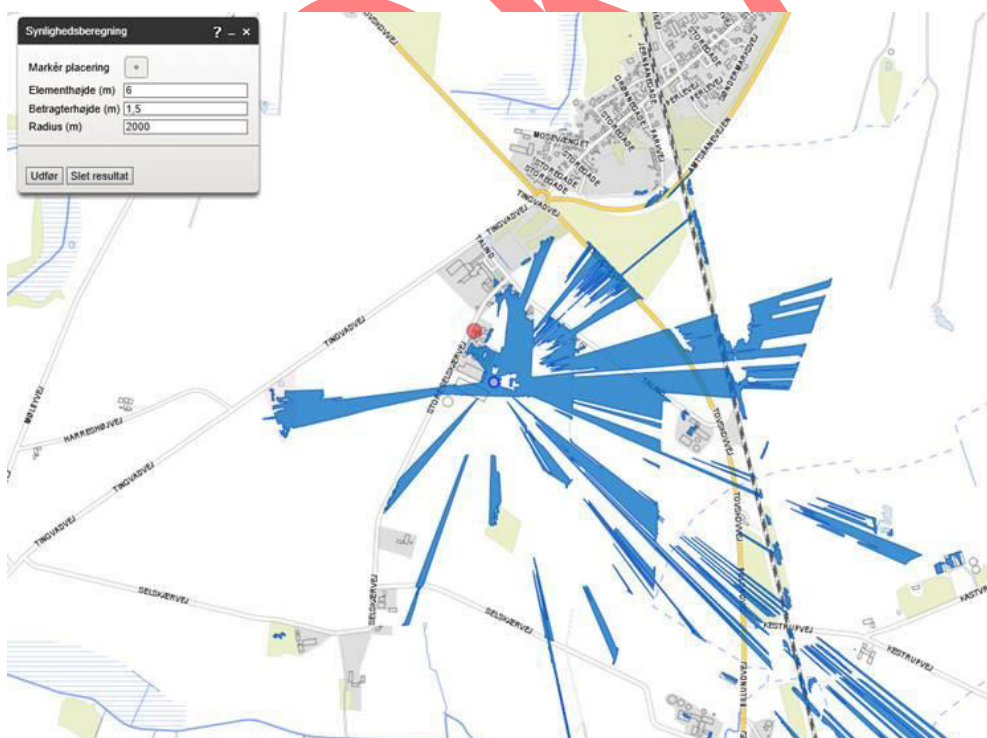
	Ejers navn: Jørgen Olsen		Ejers adresse: —		Telefon: —	
	Ejers adresse: —		Ejers adresse: —		Telefon: —	
	Ejers adresse: —		Ejers adresse: —		Telefon: —	
	Ejers adresse: —		Ejers adresse: —		Telefon: —	
11.155 - Miljøtegninger Afløbsplan		Tegnr.: 11.155 M 0-0-02 B				
1:1000		Tegnet af: AULJ				
KORTER ER RELATIVE. BRUGSARE MÅL OG KORTER ANVÆT I OM		Dato: 05.07.2011				

Denne tegning må ikke udbredes, kopieres eller anvendes af tredje person - uden forfatterens og Haderslev Kommunes tilladelse.

Bilag 6 Landskab – synlighed af ny stald
Nuværende synlighed for hele ejendommen inden
tilbygning

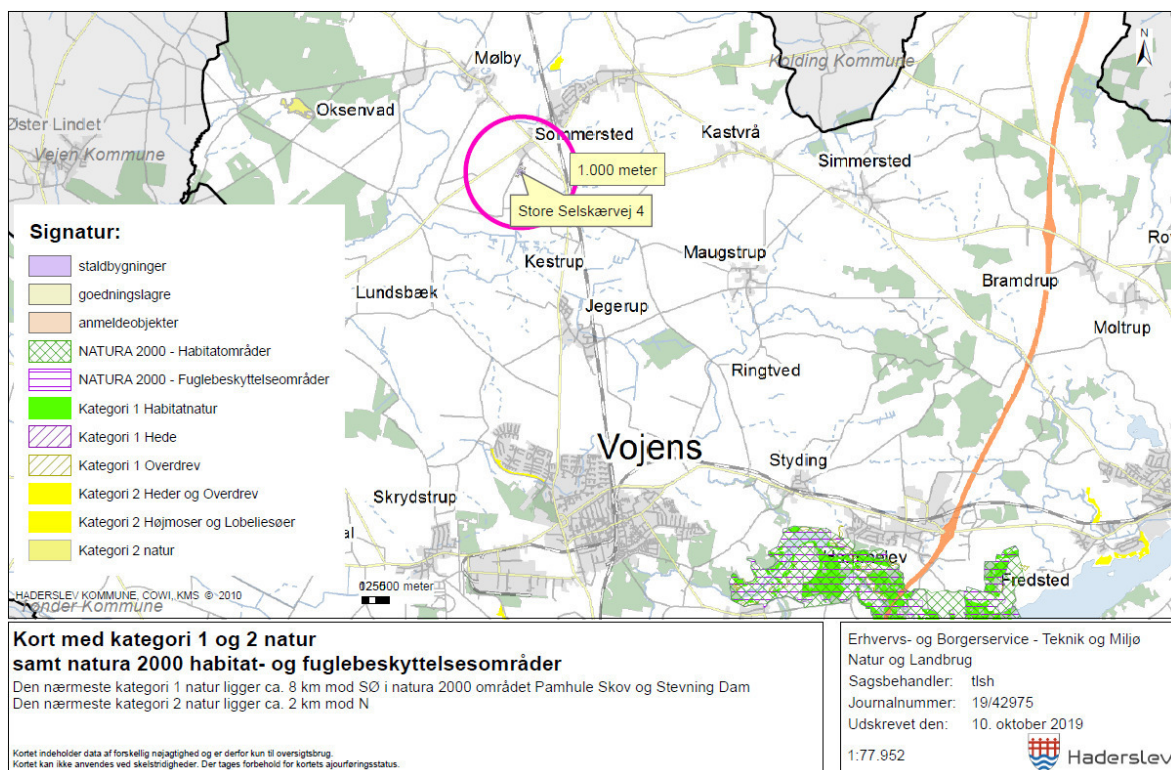

Synlighed for ny stald:

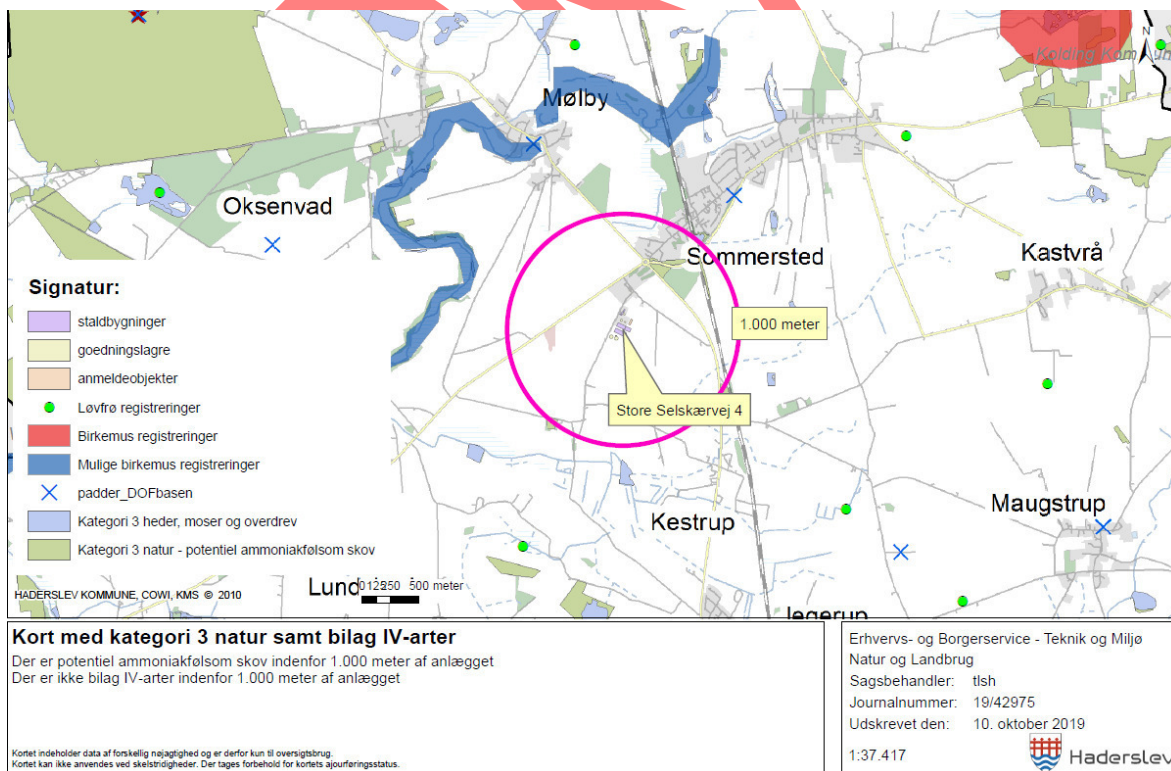

Bilag 7 Naturvurdering

Kategori 1 og 2 natur i nærheden af Store Selskærvej 4.

Kategori 3 natur i nærheden af Store Selskærvej 4.

E. Miljøkonsekvensrapport til § 16 a stk. 2

Haderslev Kommune har gennemgået miljøkonsekvensrapporten af 22. december 2012 og har vurderet, at rapporten opfylder kravene i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 4.

Det vurderes, at projektet hverken i sig selv eller i forbindelse med andre projekter vil påvirke internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt.

Kravet om anvendelse af BAT vurderes at være overholdt, fordi kravene om emissionsgrænser for ammoniak og krav om begrænsning af anden forurening overholdes., jf. miljøkonsekvensrapporten afsnit 6.

UDKAST

Miljøkonsekvensrapport til § 16a

Jesper Olsen
Store Selskærvej 4, 6560 Sommersted

Projektet omhandler udvidelse af dyrehold og forlængelse af kostald

Skema 211519 i www.husdyrgodkendelse.dk

Indsendt 19. juli 2019

Datablad

Ansøger og ejer	Jesper Olsen Store Selskærvej 4 6560 Sommersted Kontaktperson på miljø sagen: Jesper Olsen Mobil: 61705939 Mail: jesperolsen86@hotmail.com
Husdyrbrugets adresse	Store Selskærvej 4
CVR-nummer	39006391
CHR-nummer	51956
Kommune	Haderslev Kommune
Ejendomsnummer	5100018888
Matrikel-nr.	196 - Jegerup Ejerlav, Jegerup
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Ingen
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningsskema	211519
Konsulent	Miljørådgiver Birgitte Madsen SLF, Billundvej 3, 6500 Vojens bm@slf.dk , 73202600
Ansøgning indsendt	19/7 2019

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Store Selskærvej 4. Det ansøgte omfatter udvidelse af dyrehold og forlængelse af kostald.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved det nævnte projekt.

Rapporten indeholder en beskrivelse (kapitel 3) og vurdering (kapitel 4) af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Sammen med et elektronisk ansøgningsskema danner rapporten grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Datablad	2
Forord	3
1. Indledning	6
2. Ikke-teknisk resume	7
3. Husdyrbruget og det ansøgte	9
3.1 Indretning og drift af anlægget	9
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde	12
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug	12
3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed	12
3.4.1 Generelle afstandskrav	12
3.5 Ammoniakemission	13
3.5.1 Naturpunkter	13
3.6 Lugtemission	15
3.6.1 Kumulation til naboer	15
3.7 Øvrige emissioner og gener	15
3.7.1 Støj	15
3.7.2 Støv	16
3.7.3 Lys	17
3.7.4 Skadedyr	17
3.7.5 Transporter	17
3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer	18
3.8.1 Døde dyr	18
3.8.2 Affald	18
3.8.3 Olie- og kemikalier	18
3.8.4 Energiforbrug (brugen af naturressourcer)	19
3.8.5 Vandforbrug	19
3.9 BAT-Ammoniakemission	20
3.10 Grænseoverskridende virkninger	21
4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne	22
4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter	22
4.2 Begrænsning af ammoniakemission	25
4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur	25
4.4 Lugtgener for omboende	25

4.5	<i>Støjgener</i>	26
4.6	<i>Støvgener</i>	26
4.7	<i>Lyspåvirkninger</i>	26
4.8	<i>Skadedyr</i>	26
4.9	<i>Transporter</i>	27
4.10	<i>Energi</i>	27
4.11	<i>Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen</i>	27
4.12	<i>Påvirkning af jordarealer og jordbund</i>	28
4.13	<i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed</i>	28
4.14	<i>Alternative løsninger</i>	29
4.15	<i>Oplysninger om konsulenten</i>	29
5.	Konklusion	29
6.	Bilag	30

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer en udvidelse af dyreholdet og kostalden på Store Selskærvej 4.

Udvidelsen af kostalden sker i forlængelse af den eksisterende kostald. Dette er den billigste og mest praktiske løsning, og der er ikke som sådan overvejet en væsentlig alternativ placering.

2. Ikke-teknisk resume

Nudrift og det ansøgte projekt

Ved udarbejdelse af miljøgodkendelser af husdyrbrug ses der på de ændringer, der er sket på ejendommen over en periode på 8 år. Den tilladte produktion på Store Selskærvej 4 for 8 år siden var på 265 køer og 263 stk opdræt. Den tilladte produktion i dag er på 310 køer og 326 stk opdræt plus tyre. Det ansøgte projekt, der beskrives i denne rapport, omhandler en ændring af dyreholdet til ca. 500 køer med tilhørende opdræt. De 500 køer er et ca. antal – dyrevelfærdskravene skal overholdes. Antallet af køer anvendes i rapporten til beregning af det forventede ressourceforbrug og antallet af transporter. Et lavere antal dyr vil således resultere i et lavere ressourceforbrug og et lavere antal transporter.

I forbindelse med ændringen af dyreholdet opføres der en ny kostald til køer og en plansilo. Stalden opføres i forlængelse af den eksisterende kostald, og plansiloen opføres øst for de eksisterende plansiloer.

I rapportens afsnit 3.1 samt i bilag 1 er et oversigtskort over ejendommen. Der er opført ny stald og gyllebeholder inden for de sidste 8 år, og nogle ældre stalde er taget ud af brug. Dette er beskrevet nærmere i afsnit 3.1. De bygningsmæssige ændringer betyder at produktionsarealet i staldene (dvs. det areal i staldene, hvorfra der beregnes emission af lugt og ammoniak) er ændret over tid:

For 8 år siden: 2097 m²

Nudrift: 4173 m²

Ansøgt: 4973 m²

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Lugt

Som nævnt øges produktionsarealet i ansøgt drift. Dette medfører at den samlede lugtemission fra ejendommen stiger. Der er foretaget beregninger der viser, at kravene i lovgivningen om maksimal lugtpåvirkning af naboer, samlet bebyggelse og byer er overholdt. For at minimere lugtgener fra ejendommen holdes der rent på arealerne omkring staldene, og lagre af ensilage og fast møg overdækkes.

Landskab

De nye bygninger placeres i tilknytning til de eksisterende bygninger og i samme farver (grå). Der er beplantning mellem ejendommen og de nærmeste naboer samt mellem ejendommen og offentlige veje mod nord, øst og syd. Fra vest er ejendommen synlig, men da det nye byggeri opføres øst for de eksisterende bygninger, kan de ikke ses fra vest. Det vurderes at landskabsoplevelsen ikke påvirkes af byggeriet.

Påvirkning af natur

Det øgede produktionsareal medfører at den samlede ammoniakemission fra ejendommen stiger. Der er foretaget beregninger der viser, at kravene i lovgivningen om maksimal ammoniakpåvirkning af visse naturtyper, der beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, er overholdt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

For det ansøgte er der krav om, at der højst må udledes 5586 kg ammoniak pr. år. Dette krav til emissionen er i lovgivningen sat ud fra viden om, hvad der kan lade sig gøre, ved at anvende de bedste "teknikker" på markedet, der er tilgængelige i til en pris, der er realistisk i forhold til produktionens størrelse. Det kan være et staldsystem med lav ammoniakfordampning eller en teknik i form af gyllekøling e.l. Lovgivningens krav til maksimal ammoniakudledning er overholdt i denne ansøgning, idet der udledes 5482 kg. Tiltag, der reducerer ammoniakfordampningen, er nærmere beskrevet i afsnit 3.9 og 4.2.

3. Husdyrbruget og det ansøgte

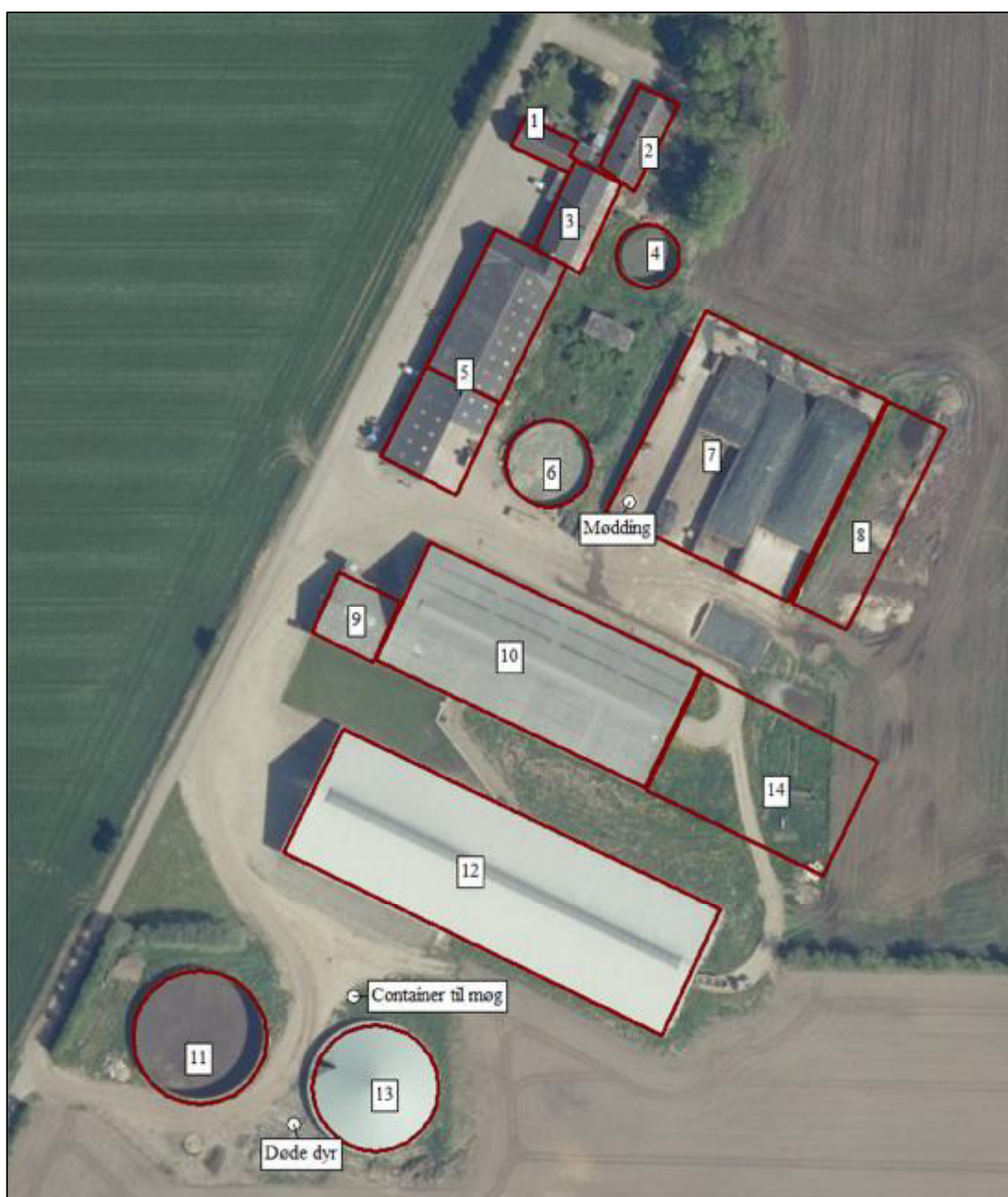
I dette kapitel redegøres der for husdyrbrugets indretning og drift, samt placering i forhold til omgivelserne.

Der redegøres for ammoniak- og lugtemissionen, samt for øvrige områder, hvor husdyrbruget kan belaste omgivelserne fx støj, støv, lys, skadedyr, transport, affald og ressourceforbrug.

I kapitel 4 *vurderes* husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne.

3.1 Indretning og drift af anlægget

Oversigt over anlægget ses på Figur 1, i Tabel 1 og i bilag 1.

Figur 1 Stalde og opbevaringsanlæg på Store Selskærvej 4.

Tabel 1. Oversigt over bygninger. Bygningsnumrene henviser til numrene i figur 1.

Bygnings-nr.	Anvendelse	Bygningsmaterialer og farver på bygningsfacader
1	Stuehus	Gul stenmur – gråt eternittag
2	Gl ungdyrstald (tages ud af drift og fjernes)	Gul stenmur – gråt eternittag
3	Gl kostald (tages ud af drift)	Gul stenmur – gråt eternittag
4	Gyllebeholder (tages ud af drift og fjernes)	Grå betonelementer
5	Maskinhus/foder samt gl kalvestald (stald tages ud af drift og anvendes til depot)	Gul stenmur – gråt eternittag
6	Gyllebeholder	Grå betonelementer
7	Plansiloer (inkl mødding)	Grå betonelementer
8	Ny plansilo	Grå betonelementer
9	Malkestald	Grå elementer - gråt eternittag
10	Kostald	Grå elementer - gråt eternittag
11	Gyllebeholder	Grå betonelementer
12	Ungdyrstald	Grå elementer - gråt eternittag
13	Gyllebeholder	Grå betonelementer
14	Ny kostald	Grå elementer - gråt eternittag
	Container til fast mæg	Mørk farve metal

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug skal den ansøgte drift sammenholdes med nudriften og med driften for 8 år siden. I det følgende beskrives derfor 8-års driften, nudriften og den ansøgte drift. I denne sammenhæng skal "drift" forstås som størrelse og type af produktionsarealer. Oplysningerne fremgår også af IT-ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk og er vist skematisk i Tabel 2.

Tabel 2 Dyretype, staldsystem, produktionsareal og miljøteknologi. Bygningsnumrene refererer til numrene i Figur 1.

Stald	Dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Produktionsareal (m ²)		
		8-årsdrift (MGK fra 2008)	Nudrift (tillæg fra 2013)	Ansøgt 2019
2	Opdræt på fuldspalter	145	0	0
3	Opdræt på dybstrøelse	303	0	0
5	Kalve på dybstrøelse	64	0	0
10	Køer og kvier, sengestald m spalter samt afsnit med dybstrøelse* (opsamlingsplads er ikke medregnet i produktionsarealet)	1498 87	1498 87	1498 87
12	Køer og kvier, præfabrikeret drænet gulv samt afsnit med dybstrøelse*	0	1502 582 + 504	1502 1086

14	Køer og kvier, sengestald med spalter	0	0	800
	Drivgang mellem stald 10 og 12 rengøres og er derfor ikke indregnet i produktionsarealet.			

* I dybstrøelsen i stald 10 og 12 er der i ansøgt drift regnet med flexgruppen "alle kvæg". Det vil sige, at der må gå malkekøer, kvier, stude, ammekvæg, slagtekalve eller småkalve.

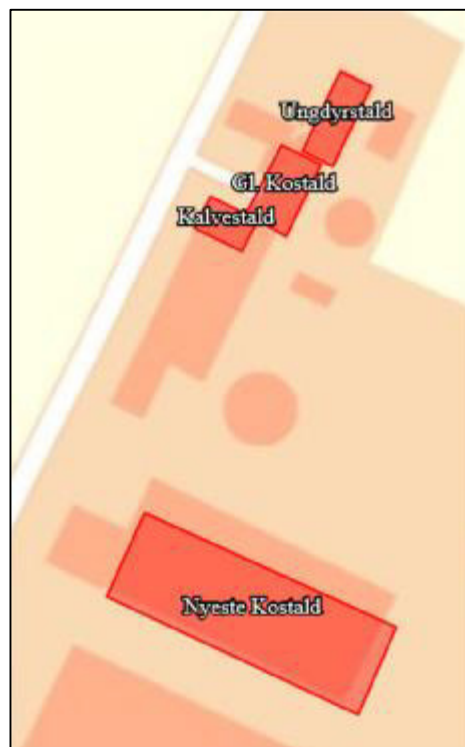
Nudriften er beregnet ud fra den nuværende lovlige drift i henhold til det eksisterende tillæg fra 2013, mens 8-års drift tager udgangspunkt i godkendelsen fra 2008. De tre ældre staldafsnit (2+3+5) indgik i godkendelsen fra 2008, hvilket fremgår af ansøgningsskemaet fra 2008 (IT skema 1491) (figur 2).

Produktionsareal i stald 2 er opmålt. Stald 3 og 5 er ikke mere indrettet som stald, så staldafsnittenes størrelse er vurderet/opmålt ud fra de tilbageværende rester af staldene. I nudrift og ansøgt drift er stald 2+3+5 sat til 0 m². I bilag 10 er skitser af stald 2, 3, og 5.

Kostalden (10) er en sengestald med spalter. Den er uændret gennem de sidste 8 år. I godkendelsen fra 2008 er arealet med dybstrøelse ikke nævnt. Arealet har dog været der hele tiden, og er derfor medregnet i både 8-års drift, nudrift og ansøgt drift. Plantegning over kostalden ses i bilag 2. Opsamlingsplads rengøres efter brug og er derfor ikke indregnet i produktionsarealet. Da køerne kun har haft adgang til opsamlingspladsen i forbindelse med malkning, indgår opsamlingspladsen heller ikke i 8-års drift og i nudrift. Ungdyrstalden (12) er en sengestald med fast drænet gulv. Den var ikke bygget for 8 år siden, og indgår derfor kun i nudrift og ansøgt drift. Plantegning over ungdystalden ses i bilag 3. Den nye kostald (14) indgår kun i ansøgt drift. Der er endnu ikke taget endeligt stilling til indretningen, men størrelsen på produktionsarealet er fastlagt, og i bilag 4 er vist et forslag til indretningen. Produktionsarealet ønskes opført som sengestald med spaltegulv, mens det disponible areal, der udgør ca. 34% af den nye bygning, ønskes opført med fast gulv eller sandpude. Der mangler plads til maskiner i det eksisterende maskinhus. Det disponible areal tænkes derfor anvendt til strømaskine, redskaber og eventuelt strøelse i form af knust halm, sand eller kalk. Dette vil lette arbejdsgangen og reduceret behovet for transport med dertilhørende risiko for støv og støj.

Dyrene har kun kortvarig adgang til drivgang mellem stald 10 og 12, og drivgangen rengøres efter brug. Derfor er drivgangen ikke indregnet i produktionsarealet.

Beregning af produktionsareal i alle staldene fremgår af bilag 9.

Figur 2 Skærmudump fra miljøansøgning fra 2008

På ejendommen findes fire gyllebeholdere (Tabel 3), der også ses på Figur 1. Herudover søges der om landzonetilladelse til en ny decentral gyllebeholder på 4000 m³, der placeres ca. 4 km fra ejendommen. Denne beholder indgår i kapacitetsberegningerne, men er ellers ikke indeholdt i denne miljøansøgning. Fast møg opbevares i tom plansilo med afløb til gyllebeholder eller i container, hvorfra det løbende sendes til biogas. Containeren er placeret ved gyllebeholderen for at samle trafikken fra biogas her, hvor der også leveres afgasset gylle i gylletankene. Det reducerer smitterisiko og giver størst mulig afstand til naboerne mod nord. Ofte afhenter biogasanlægget containeren samme dag som den fyldes. Underlaget er med græsdække.

Tabel 3 Opbevaringslagre til flydende husdyrgødning

Gyllebeholder	Kapacitet (m³)	Overfladeareal (m²)	NH₃-effekt
4 (Tages ud af brug, og fjernes)	(450)	(155)	Ingen indregnet, (flydelag)
6	1450	317	Ingen indregnet, (flydelag)
11	3500	780	50% (teltoverdækning)
13	4000	822	50% (teltoverdækning)
Ny decentral	4000	822	Ingen indregnet, (flydelag)
I alt	12.950		

For 8 år siden var beholder 4, 6 og 11 i brug. I nudrift er beholder 4, 6, 11 og 13 i brug. I ansøgt drift tages beholder 4 ud af brug og fjernes.

Der er foretaget en kapacitetsberegning for ejendommen (bilag 5) der viser, at der er lagerkapacitet til 8,9 mdr. Gyllen sendes til biogas, og en del af denne gylle tages ikke retur. Herved vurderes det, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens vejledende regler om 9 måneders opbevaringskapacitet er overholdt.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Anlægget består i dag af:

- Kostald med senge og spalter (10)
- Ungdyrstald med fast drænet gulv (12)
- 4 gyllebeholdere (4+6+11+13)
- 4 plansiloer (7)

Følgende ændringer ønskes foretaget:

- Kostald forlænges med 50 m mod øst (14)
- Gyllebeholder på 450 m³ tages ud af drift (4)
- Der bygges ny plansilo på 16x50 m (er tidligere godkendt men endnu ikke bygget) (8)
- Teltoverdækning på gyllebeholder (11)

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Foruden det husdyrbrug som denne ansøgning omhandler, ejer ansøger tre bygningsløse ejendomme. Det vurderes ikke at husdyrbruget er teknisk eller forureningsmæssigt forbundet med disse ejendomme.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgt beliggenhed

I dette afsnit beskrives husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naturområder og omkringboende.

3.4.1 Generelle afstandskrav

Ejendommen ligger sydvest for Sommersted omkranset af landbrugsarealer og spredt beplantning.

I nedenstående tabel redegøres for, at de faste afstandskrav for stald og plansilo er overholdt.

Tabel 4. Faste afstandskrav i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 6 og 8 opmålt fra ny stald og fra ny plansilo

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabo	220 m 155 m 70 m	Fra Store Selskærvej 6 til hhv. ny stald ny plansilo og nærmeste stald (stald 2 som lukkes)	50 m
Naboskel	175 m 130 m 28 m	Fra skel ved Store Selskærvej 6 til hhv. ny stald, ny plansilo og nærmeste stald (stald 2 som lukkes)	30 m
Beboelse på samme ejendom (stuehus)	135 m 97 m	Fra stuehus til hhv. ny stald og ny plansilo	15 m
Samlet bebyggelse i landzone	Ca. 1 km	Til Mølby	389 m*
Byzone (eksisterende og fremtidig)	575 m	Geneafstand fra ejendommen til fremtidig byzone øst for Sommersted	567 m*
Sommerhusområde (eksisterende og fremtidige)	> 600 m		567 m*
Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv	> 600 m		389 m*
Fælles vandindvindingsanlæg	Ca 1 km	Vandværk i Sommersted	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	Ca 630 m	Markvandsboring mod øst	25 m
Vandløb - åbent	870 m 800 m	Fra åbent vandløb mod nord til hhv. ny stald og ny plansilo	15/100 m
Sø	780 m 850 m	Fra henholdsvis ny stald og plansilo til sø mod syd	15/100 m
Offentlig vej	100 m 120 m	Fra henholdsvis ny stald og plansilo til offentlig vej mod vest	15 m

* Afstandskravet er opgivet som de beregnede geneafstande. Der gøres opmærksom på, at afstanden måles fra et beregnet midtpunkt på ejendommen til beboelsesbygningen ved samlet bebyggelse og til zonegrænse ved sommerhus- og byzoneområde.

3.5 Ammoniakemission

Det ansøgte projekt medfører, at ejendommens samlede ammoniakemission stiger:

- Emission i 8 års drift = 2831,0 kg NH₃-N/år
- Emission i nudrift = 4932,4 kg NH₃-N/år
- Emission i ansøgt drift = 5481,7 kg NH₃-N/år.

3.5.1 Naturpunkter

Kategori 1-natur

Nærmeste kategori 1 natur er et overdrev, der ligger ca. 8 km SØ for anlægget. Totaldepositionen fra anlægget på naturområdet er 0,0 kg N/ha. Ifølge oplysningerne i IT-ansøgningssystemet er der

kumulation med 2 andre husdyrbrug, men da totaldepositionen er på 0,0 kg er det lovgivningsmæssige krav på maksimal 0,2 kg N pr. ha pr. år overholdt.

Kategori 2-natur

Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev, der ligger ca. 2 km NØ for anlægget. Totaldepositionen fra anlægget på naturområder er 0,1 kg N pr. ha., hvilket er under lovgivningens krav om maksimalt 1 kg N pr ha fra den samlede produktion på husdyrbruget.

Kategori 3-natur

Afskæringskriteriet til kategori 3-natur er således, at kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha.

Der er regnet til de 6 nærmeste § 3-overdrev og -moser samt område med potentiel ammoniakfølsom skov. Ingen af dem modtager ifølge beregningerne over 1,0 kg i merdeposition som følge af projektet.

I bilag 11 og 12 ses kort med naturområder inden for kategori 1, 2 og 3 samt med natura 2000-områder og bilag IV-arter.

Tabel 5. Beregnet ammoniakdeposition på naturpunkter omkring ejendommen

Nr.	Naturområdes placering i forhold til nærmeste staldanlæg	Kategori natur	Merdeposition (kg N/ha/år)		Totaldeposition (kg N/ha/år)
			lft. 8 års drift*	lft. nudrift*	Ansøgt
1	Overdrev SØ	1	0,0	0,0	0,0
2	Overdrev NØ	2	0,1	0,0	0,1
3	Skov NØ	(3)	0,4	0,1	
4	Overdrev V	3	0,1	0,0	
5	Mose S	3	0,1	0,0	
6	Mose SØ	3	0,1	0,0	
7	Mose Ø	3	0,1	0,0	
8	Mose NØ	3	0,2	0,0	

* Ansøgt: Ændringen fra ansøgt til den tilladte produktion i nudrift.

* 8 år: Ændringen fra ansøgt til den tilladte produktion for 8 år siden

3.6 Lugtemission

Ifølge beregningerne i IT-ansøgningen overholder projektet lugtgenekriterierne for nærmeste naboer, samlet bebyggelse og nærmeste byzone (Tabel 6). Den begrænsende faktor er lugt i forhold til nærmeste fremtidige byzone, som ligger øst for Sommersted (kommuneplanområde 14.10.EH.03)

Nærmeste naboer uden landbrugspligt er Store Selskærvej 6, Talind 4 og Talind 6. Nærmeste samlede bebyggelse i landzone er ved Tovskovvej 7 i Mølby. Nærmeste (fremtidige) byzone er kommuneplanområde 14.10.EH.03 øst for Sommersted.

Tabel 6. Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Store Selskærvej 6	0	FMK	124,2	124,2	251,8	Ja
 Talind 4	0	FMK	124,2	124,2	278,8	Ja
 Talind 6	0	FMK	124,2	124,2	354,7	Ja
 Tovskovvej 7 Mølby	0	NY	388,8	388,8	1327,2	Ja
 Fremtidig byzone NV	0	NY	566,8	566,8	579,2	Ja
 Fremtidig byzone NØ	0	NY	566,8	566,8	575,3	Ja
 Sommersted Ejerslev, Sommersted	0	NY	566,8	566,8	655,1	Ja

3.6.1 Kumulation til naboer

Der er ikke indregnet kumulation fra andre husdyrbrug, idet der ikke ligger andre større husdyrbrug indenfor 100 m fra naboerne eller inden for 300 m fra den samlede bebyggelse og byzonerne.

3.7 Øvrige emissioner og gener

Ud over lugt og ammoniakemission kan der fra et husdyrbrug være gener fra støj, støv, fluer/skadedyr, lys og transporter. Desuden kan energiforbruget til produktionen påvirke klimaet.

3.7.1 Støj

På landbrugsejendomme er der en række aktiviteter som kan medføre støj. Nedenfor er beskrevet de mest relevante støjklender.

Tabel 7. Tabel over støjklider

Støjkilde	Placering	Driftstid
Foderblanding	Ensilagesiloerne	2 timer dagligt mellem kl. 6 og 9
Fodringstider	I staldene	Inkluderet i ovenstående tidsrum for foderblanding
Levering af kraftfoder	Foderlade (5)	10 minutter 3 gange månedligt mellem kl. 7 og 17. Tippes af.
Udkørsel af husdyrgødning	Mellem gyllebeholdere og udbringningsarealer	Marts-maj og september-oktober primært 8.00-18.00 og så vidt muligt ikke weekend Ca. 8 x årligt kan der blive kørt i aften og nattetimerne
Pumpning af gylle	Biogas-lastbiler henter gylle fra fortank syd for stald 12	Ugentligt og oftest mellem kl. 6 og 18. varighed er ca. 5x20 min.
Udmugning	I staldene	En time månedligt mellem kl. 7 og 17.
Ensilering	Ensilagesiloerne	Ca. 7 dage pr år. Det tilstræbes at udføre arbejdet i dagtimerne, men der kan være behov for at køre aften og nat.
Kornvalse	Ingen	Ingen
Korntørring	Ingen	Ingen
Malkeanlæg	Malkestald	2 gange dagligt kl. 4-8 og 14.45-18.30
Kompresser til mælkekøling	I lukket rum ved malkestald. Støjer ikke	Fra malkning til afhentning af mælk
Ventilation	Ingen	Ingen (åbne stalde med naturlig ventilation)
Kompressor	Maskinhus (5)	Ved behov
Afhentning af mælk	Ved malkestald	Ca. 15 min hver anden dag

Placering af støjklider mm. fremgår af bilag 6.

3.7.2 Støv

Interne transporter samt håndtering af foder og halm, kan medføre støv, især i tørt vejr.

Foder håndteres i morgentimerne tæt omkring staldene (se også tabel 7 om støj).

Antallet af transporter forventes at stige med ca. 23% primært på grund af afsætning til biogas (afsnit 3.7.5). Denne transport foregår syd for staldene eller ude på offentlig vej.

Ved at opføre den nye gyllebeholder decentralt ude ved udbringningsarealerne minimeres antallet af transporter med gylle mellem ejendommen og udbringningsarealerne.

Placering af støvkilder fremgår af bilag 6.

3.7.3 Lys

Der er lys i staldene døgnet rundt, dog med reduceret mængde om natten (natsænkning). Der findes udendørs lyskilder på de vestvendte staldgavle. De fleste tænder ved sensorpåvirkning.

Placering af lyskilder fremgår af bilag 6.

3.7.4 Skadedyr

Fluer:

Der vil på ejendommen blive foretaget fluebekæmpelse i overensstemmelse med de gældende retningslinjer. Ved fluegener bekæmpes med fluegift (Neporex).

Kalvebokse, kælvningsbokse og lager af fast gødning kan være den primære kilde til fluer. Kalvebokse rengøres hver 14.dag. Kælvningsbokse rengøres hver 3. måned. Lager af fast møg overdækkes og sendes løbende til biogas (ca. hver måned). Der vil sjældent være markstakke.

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer.

Rotter:

Der forefindes en kommunal samt privat (Ewers) foranstaltning til rotter.

3.7.5 Transporter

Antallet af transporter afhænger af dyreholdets størrelse og sammensætning. Arealbaserede godkendelser/tilladelser rummer fleksibilitet i dyreholdets størrelse og sammensætning, hvorfor det er svært at vurdere antallet af transporter.

Transporterne sker typisk i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00. I forbindelse med ændring af besætningen kan der være et øget transportbehov til og fra ejendommen, men antallet øges ikke proportionalt med udvidelsen. Der vil i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

Antallet af gyllekørsler kan variere afhængigt af, hvor stor gyllevognens kapacitet er. Der vil normalt blive kørt gylle ud dels i april/maj måned og i august måned.

Tabel 8. Anslået antal transporter (én transport = til og fra ejendommen)

Transport	MGK 2013	Anslået fremover
Husdyrgødning	600	470
Gylle til biogas	0	182
Fast møg til biogas	0	12
Grovfoder	434	675
Kraftfoder	21	21
Brændstof	11	11
Mælk	182	182
Ind- og udlevering af dyr	26	26
Døde dyr	12	12
Øvrige transporter (minerale, kalveblanding mm)	160	160
Samlet antal	1446	1751

Placering af transporter fremgår af bilag 6.

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer

3.8.1 Døde dyr

Døde dyr opbevares hygiejnisk og overdækket syd for staldene ved de to gyllebeholdere. De opbevares i henhold til gældende regler for opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

- Døde dyr er placeret hævet fra jorden på spalter og overdækket med kadaverkappe.
- Placering er ca. 45 meter fra vejen.
- Afhentning sker efter behov og med dags varsel af DAKA.

3.8.2 Affald

Affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ.

Tabel 9. Opbevaring og bortskaffelse af affald

Affaldstype	Opbevaringssted	Modtageanlæg	Årlig mængde
Olie- og kemikalieaffald:			
Spildolie	værksted	Firmaet der laver service	Ca. 25 L
Olie- og brændstoffiltre	værksted	Firmaet der laver service	Ca. 3 stk.
Spraydåser	værksted	genbrugscenter	Ca. 10 stk.
Kanyler	Forrum	Dyrlægen	Ca. 15 bokse
Fast affald:			
Tom emballage (papir/pap)	Industricontainer	Flemming Poulsen	Tømmes hver uge
Tom emballage (plast)	Industricontainer	Flemming Poulsen	Tømmes hver uge
Lysstofrør	værksted	genbrugscenter	Ca. 20 stk.
Jern og metalaffald		Flemming Poulsen	Ca. 5 tons
Tomme olietromler og – tanke	værksted	Olieleverandør	Ca. 1 stk.
Diverse brændbart	Industricontainer	Flemming Poulsen	Tømmes hver uge
Paller	Foderlade	Leverandøren	Ca. 50 stk.

3.8.3 Olie- og kemikalier

Kemikalier (desinfektions- og rengøringsmidler) opbevares i teknikrum, der kan aflåses og som er uden afløb.

Der opbevares olie og spildolie i 200 L's tromler. Disse er placeret på spildbakker.

Dieselolie opbevares i 5900 L tank. Tanken er fra 2014 (opstillet i 2017).

Opbevaring af diesel sker i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og så der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Tankning af diesel sker på en plads med fast og tæt bund, så der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Se bilag 9 for placering af kemi, affald, belysning mv.

3.8.4 Energiforbrug (brugen af naturressourcer)

Med den nye stald og det udvidede dyrehold forventes energi- og dieselforbruget at stige, fordi der skal malkes flere køer, og der skal transporteres mere foder og husdyrgødning.

Tabel 10. Husdyrbrugets årlige energiforbrug

Type	Nudrift (MGK 2013)	Forventet i ansøgt drift
El	150.000 kwh	330.000 kwh
Dieselolie	25.000 L	49.000 L

3.8.5 Vandforbrug

Det udvidede dyrehold vil medføre et øget forbrug af drikkevand til dyrene. Derimod forventes vandforbrug til rengøring af malkeanlæg og maskiner ikke at ændres.

Tabel 11. Anslået årligt vandforbrug (m³/år)

Anvendelse	Før ændring (MGK 2013)	Forventet efter ændring
Drikkevand	11.019	16.000
Vask af malkeanlæg og stald	770	770
Vask af maskiner	15	15
I alt	11.804	17.334

3.8.6 Restvand

Anslåede mængder af restvand:

Spildevandstyper	m ³ /år før udvidelse	m ³ /år efter udvidelse	Afledes til
Rengøringsvand (maskiner)	10	10	Gyllebeholder
Regnvand fra ensilageplads	1785	2345	Gyllebeholder
Mødding	84	84	Gyllebeholder

Befæstet areal (m²) omkring bygninger:

Befæstede arealer	Før udvidelse	Efter udvidelse
Ensilageplads	2550	3350
Møddingsplads	120	120
Kalvehytter	0	0
Vaskeplads	0	0

Tagvand ledes til nedsivningsanlæg eller faskiner. Afløbsskitse fremgår af bilag 8.

3.9 BAT-Ammoniakemission

I dette afsnit redegøres der for, hvordan husdyrbruget har valgt indretning og drift i forhold bedst tilgængelig teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakemission.

Ved miljøgodkendelsen i 2013 blev BAT overholdt ved brug af de valgte staldsystemer samt skrabere. I det ansøgte projekt ændres der ikke på de eksisterende staldsystemer. Skrabere kan ikke anvendes som virkemiddel til ammoniakreduktion mere, idet de er fjernet fra Miljøstyrelsens teknologiliste. Derfor indgår de ikke i denne ansøgning.

Der er i dag teltoverdækning på den ene gyllebeholder (13). Dette er ikke et krav i den tidligere godkendelse, og indgår derfor ikke i nudrift i ansøgningen, men indgår som et virkemiddel til at opfylde BAT i ansøgt drift. For at overholde BAT sættes der også teltoverdækning på den anden gyllebeholder (11).

Tabel 12. Samlet BAT-beregning og ammoniakemission

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4772	814	5586
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4988	494	5482
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	104
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Det samlede BAT-krav er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 5586 kg N/år og ammoniakemissionen er på 5482 kg N/år. Dermed er BAT "overfyldt" med 104 kg N/år.

BAT-beregningen er baseret på følgende forudsætninger om eksisterende og renoverede staldafsnit:

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Kostald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Kostald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Ungdyrstald	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skrabere og afileaføb	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	0,89
Ungdyrstald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Udvidelse af kostald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	1,16

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Figur 3 Forudsætning for BAT-beregning

3.10 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger 50 km fra den dansk-tyske grænse. Projektet forventes ikke at have grænseoverskridende virkninger, og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne

I dette afsnit vurderes projektets direkte og indirekte virkning for miljø, natur og mennesker. Vurderingerne tager udgangspunkt i beskrivelsen af det ansøgte fra kapitel 3.

4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter

(bilag IV arter, kulturarv og landskabet)

Landskabet og kulturarv

Den nye kostald er placeret i forlængelse af den eksisterende kostald i østlig retning, så den vil ikke kunne ses fra vest (fra Store Selskærvej eller fra Tingvadvej). Plansiloen ligger ligeledes bag eksisterende plansiloer vil heller ikke kunne ses fra vest.

Set fra Tingvadvej vest for ejendommen

På grund af afstand og beplantning vurderes det ikke, at den nye kostald og plansilo vil kunne ses fra Selskærvej mod syd eller fra Tovskovvej mod øst. Den nye teltoverdækning vil måske kunne ses fra syd ved siden af den eksisterende teltoverdækning.

Set fra Selskærvej syd for ejendommen

Set fra Tovskovvej øst for ejendommen

Fra Talind mod nord vurderes plansiloen ikke at kunne ses, da der er beplantning mellem Talind og siloen. Den nye stald vil muligvis kunne ses fra Talind. Den vil dog blot spærre for udsynet til den eksisterende ungdyrstald, så landskabsoplevelsen vurderes ikke at ændres.

Set fra Talind nord for ejendommen

De nærmeste naboer bor på Store Selskærvej og Talind 200-300 m nord for ejendommen. Her ligger seks nabobeboelser. Fælles for dem er, at der er beplantning mod syd, og hvis beplantningen ikke lukker for udsyn til ansøgers ejendom, så er der i dag udsyn til ungdyrstalden. Opførelse af den nye stald vurderes således ikke at ændre væsentligt ved udsynet.

Naboen mod syd (Store Selskærvej 2 ca. 450 m mod syd) vurderes at kunne se ejendommen, men de vil ikke kunne se den nye stald, idet den eksisterende ungdyrstald og gyllebeholderne ligger imellem. Naboen vil måske kunne se den nye teltoverdækning ved siden af den eksisterende teltoverdækning.

Den nye stald opføres i samme farver som den eksisterende stald, og i direkte forlængelse af den eksisterende stald. Derved vurderes den at skæmme landskabet mindst muligt. Ved at indpasse det nye byggeri på denne måde forebygges og afhjælpes uheldige landskabsoplevelser ved byggeriet.

Det planlagte projekt ligger ikke indenfor byggelinjer, fredede områder, bevaringsværdige landskaber, større sammenhængende landskaber, kulturhistoriske bevaringsværdier eller økologiske forbindelser. Der ligger et beskyttet dige langs Store Selskærvej på modsatte side af vejen i forhold til ejendommen.

Bilag IV arter

Habitatbekendtgørelsen udpeger en række arter – de såkaldte bilag IV arter – der skal beskyttes. Før der kan meddeles miljøgodkendelse til et projekt, skal det vurderes, om projektet kan påvirke disse arter. Af bilag 7 fremgår en række arter, der potentielt set kan findes i området omkring Store Selskærvej 4.

Der ikke registreret Bilag IV-arter i området. Det kan dog på den baggrund ikke udelukkes, at en nærmere undersøgelse ville vise, at der findes bilag IV-arter i området. Det ansøgte projekt vurderes dog ikke at medføre tilstandsændringer i nærliggende naturområder (se afsnit 4.3). Skulle der være bilag-IV-arter i området, vurderes det derfor, at ændringen på Store Selskærvej 4 ikke vil påvirke arterne og deres yngle- eller rasteområder væsentligt.

4.2 Begrænsning af ammoniakemission

(menneskers sundhed, luft)

I lovgivningen er der faste krav til ammoniakemissionen, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Beregningerne i IT-ansøgningen viser, at BAT-kravet for ejendommen er overholdt med de ansøgte staldsystemer samt teltoverdækning på to gyllebeholdere (afsnit 3.9).

4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur

(Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter)

Her vurderes hvilke påvirkninger projektet har på nærliggende natur og om de faste grænser for totaldepositionen til kategori 1 og 2 natur overholdes.

Ammoniakemission til naturarealer omkring ejendommen er beskrevet i afsnit 3.5. Lovens krav til ammoniakpåvirkning af natur i både kategori 1 og 2 er overholdt. Derfor vurderes det, at ammoniakemission fra projektet ikke påvirker disse naturområder.

Hvad angår kategori 3 natur omkring ejendommen, så belastes disse med en merdeposition på under 1 kg. Når det ansøgte medfører en merdeposition på 1 kg N/ha/år eller mindre, vil det ansøgte som altovervejende hovedregel - efter den tilgængelige viden - ikke medføre, at der sker en tilstandsændring i den pågældende naturtype.

Samlet ser vurderes det, at projektet ikke vil medføre tilstandsændringer i omkringliggende natur, og dermed heller ikke påvirke levesteder for bilag IV-arter.

4.4 Lugtgener for omboende

(Menneskers sundhed/gene).

Lugtemission fra ejendommen er beskrevet i afsnit 3.6.

Projektet medfører at lugten fra ejendommen stiger med ca. 16 % i ansøgt drift (64.649 OU) sammenlignet med nudrift (54.249 OU). Den begrænsende faktor i forhold til lugtgenekravene er den fremtidige byzone, som ligger ca. 500 m nord for den nye stald. Som det fremgår af kapitel 3, så overholder projektet lovens krav i forhold til lugtgener i forhold til både nuværende og fremtidig byzone, enkeltbeboelser og samlet bebyggelse i landzone.

Der er ikke kendskab til klager over lugt fra husdyrbruget.

For at minimere lugt holdes ejendommen ryddelig, med fjernelse af gødning og foderrester. I strøede staldarealer holdes overfladen tør ved at tilføre nyt strøelse. Lager af ensilage og fast møg overdækkes.

Det vurderes ikke at lugt i sig selv er sundhedsskadeligt.

Samlet set vurderes det ikke, at projektet vil medføre væsentlige lugtgener for omkringboende.

4.5 Støjgener

(Menneskers sundhed/gene)

Støjklender på ejendommen fremgår af afsnit 3.7.1 samt af bilag 6.

Den væsentligste støjkilde på ejendommen vurderes at være i tilknytning til fodring. Dette foregår et par timer hver morgen. Det tilstræbes at fodringen foregår i dagtimerne og over så kort et tidsrum som muligt. Det vurderes at beplantning og bygninger medvirker til at reducere støjgener hos naboerne.

Transporter kan også medføre støjgener, og der vil være et øget antal transporter af grovfoder og husdyrgødning til biogas.

Ca. halvdelen af udbringningsarealerne ligger syd for ejendommen, og en del af gyllen transporteres dermed fra ejendommen mod syd i retning væk fra Sommersted og ikke forbi de nærmeste naboer.

Omkring den nye decentrale beholder ligger der ca. 60 ha udbringningsareal. Ved at placere den nye beholder her, reduceres antallet af transporter af gylle.

Samlet set vurderes det, at de nævnte tiltag og afstanden til naboerne gør, at naboerne ikke vil opleve væsentlige støjgener.

4.6 Støvgener

(Menneskers sundhed/gene)

Støvkilder på ejendommen fremgår af afsnit 3.7.2 samt af bilag 6.

De væsentligste støvgener vurderes at stamme fra transporter samt håndtering af halm.

Samlet set vurderes det, at anlæggets placering i forhold til vindretning, i kombination med beplantning og afstanden til naboerne gør, at naboerne ikke vil opleve væsentlige støvgener.

4.7 Lyspåvirkninger

(Landskabet og gener for mennesker)

Lyskilder på ejendommen fremgår af afsnit 3.7.3 samt af bilag 6.

Det vurderes at den lyskilde, som har størst betydning for omkringboende og forbipasserende, er lys fra de åbne stalde. Det ansøgte projekt vil dog ikke ændre væsentligt på dette forhold. Om natten er der reduceret lys i staldene.

Lyskilderne på de vestvendte staldgavle er kun tændt, når der arbejdes i området (bevægelsessensor). Dermed vurderes de ikke at forstyrre trafik eller landskabsoplevelse væsentligt.

Samlet set vurderes det, at beplantning og afstanden til naboerne gør, at naboerne ikke vil opleve væsentlige lysgener.

4.8 Skadedyr

(Gener og menneskers sundhed)

Forebyggelse og bekæmpelse af fluer og rotter er beskrevet i afsnit 3.7.4. På grund af de forebyggende foranstaltninger samt afstand til naboerne vurderes disse ikke at være generet af skadedyr, der stammer fra produktionen på Store Selskærvej 4.

Projektet forventes ikke at medføre øgede gener fra fluer og skadedyr.

4.9 Transporter

(Befolkningen og menneskers sundhed/klima i forhold til energiforbruget)

Anslået antal transporter samt tidspunkt på dagen fremgår af afsnit 3.7.5. Placering af transportveje fremgår af bilag 6.

Antallet af transporter forventes at stige med ca. 18 % på grund af flere transporter med grovfoder samt levering af husdyrgødning til biogas.

Transport er i sig selv en forurenende aktivitet. Husdyrbruget vil som udgangspunkt tilstræbe færrest muligt transporter for at minimere tidsforbrug og udgifter til brændstof og arbejds løn. Husdyrbruget har dog behov for at transportere dyr, foder og gødning mv. Antallet af transporter søges minimeret ved at planlægge transporterne og køre med størst mulige læs. Etablering af den decentrale gyllebeholder skal ligeledes medvirke til at reducere antallet af transporter med gylle.

Projektet forventes ikke at medføre øgede gener fra transporter på grund af beplantning og afstand til naboer.

4.10 Energi

(Klima)

Ejendommens forventede energiforbrug fremgår af kapitel 3

Elforbruget forventes at stige fra ca. 150.000 kwh til ca. 330.000 kwh. Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015, SEGES er normtallet for energiforbrug 668,69 kwh/årsko ved malkestald/karrusel. Ejendommens energiforbrug ligger således tæt på normen, hvis der regnes med at dyreholdet udvides fra 310 årskøer plus opdræt til 500 årskøer plus opdræt. Norm: $500 \times 668,69 = 334.345$ kwh.

Elforbruget sker primært i forbindelse med malkning. Elforbruget søges minimeret ved at vedligeholde malkeanlægget optimalt.

Det er ikke elforbrug til ventilation.

Udendørs belysning er med bevægelsessensorer.

Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret og derved energibesparende.

Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Der er lavenergibelysning i stald 12 og i malkestalden. Det vil der også komme i den nye stald.

4.11 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen

(Vand)

Ejendommens forventede vandforbrug fremgår af kapitel 3.

Det udvidede dyrehold vil medføre et øget forbrug af drikkevand til dyrene. Derimod forventes vandforbrug til rengøring af malkeanlæg og maskiner ikke at ændres.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015, SEGES, drikker en årsko 28 m³/år og opdræt drikker 5,3 m³/år. Det teoretiske drikkevandsforbrug bliver således ca. $(28 \text{ m}^3 \times 500 \text{ køer}) + (5,3 \text{ m}^3 \times 400 \text{ opdræt}) = 16.120 \text{ m}^3$, hvilket svarer til det forventede drikkevandsvandforbrug på 16.000 m³

Eventuelle lækager på vandrør mv. identificeres og repareres.

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.

Der anvendes vand til forkøling af mælken. Vandet opsamles og genbruges til drikkevand til køerne. Ejendommen får vand fra Sommersted Vest Vandværk, så vandforbruget registreres.

Foruden tiltag til minimering af forbruget af vand, tages der også hensyn til risikoen for forurening af overfladevand (søer og åer).

Husdyrbruget, der ligger indenfor nitratfølsomt indvindingsområde og særlige drikkevandsinteresser, er underlagt de generelle regler for udbringning af husdyrgødning og sprøjtning, der sørger for at minimere risikoen for forurening af vandressourcen.

Der er ikke søer og vandløb indenfor 100 m fra stalde og gyllebeholdere. Dette gælder også for den decentrale beholder.

Pumpning af gylle fra gyllebeholder sker under opsyn. Det tjekkes løbende, om der er plads i gyllebeholderen før overpumpning. Der er ingen faste rør eller pumper til overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn. Der er heller ikke spjæld mellem forbeholder og gyllebeholder.

Gyllebeholderne er omfattet af 10-årsbeholderkontrolordningen, og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende.

Opbevaring af olie og kemi sker indendørs på fast bund uden afløb.

Tagvand ledes til faskiner eller til nedsivning i regnvandsbassin. Afløbsskitse fremgår af bilag 8.

Samlet set vurderes det at risikoen for at aktiviteterne på husdyrbruget medfører forurening af vandmiljøet er meget lille.

4.12 Påvirkning af jordarealer og jordbund

(jordarealer og jordbund)

Jordbundstypen er lerblandet sandjord, og terrænet er relativt fladt. Dette mindsker risiko for afstrømning af næringsstoffer. I kombination med de generelle regler og de beskrevne tiltag i afsnit 4.11 vurderes det, at ansøger har foretaget de nødvendige foranstaltninger for at minimere risikoen for jordforurening.

4.13 Andet om befolkningen og menneskers sundhed

(befolkningen og menneskers sundhed)

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi. Der vurderes ikke at være særlige forhold ved beliggenheden af det konkrete husdyrbrug, der skal tages med i betragtning og som kunne betyde, at der skal udvises særlig forsigtighed.

Som nævnt tidligere i denne rapport overholdes lovens krav i forhold til lugtgener og som beskrevet i afsnit 4.11 er der foretaget foranstaltninger for at minimere risiko for forurening.

Følgende tiltag på ejendommen vurderes desuden at gavne klimaet og dermed befolkningen generelt:

- Stærke efterafgrøder der opfanger CO₂ og binder kulstof i jorden
- Teltoverdækning reducerer emission af klimagasser
- Sendte gyllen til biogas
- Timing af udbringning (større risiko for emission af lattergasser ved udbringning på våd jord)
- Tilpas gødning til kvælstofbehovet

- Græs kan øge kulstofindholdet i jorden i forhold til etårige afgrøder
- Reducer andelen af opdræt
- Minimer foderspild
- Optimer foderudnyttelse
- Minimer protein i foderet
- Avl efter bedre foderudnyttelse og mindre metanudledning
- Minimer kørsel

4.14 Alternative løsninger

Den billigste måde at udvide stalde på, er ofte at forlænge en eksisterende stald. Logistiskmæssigt er det som regel også en god løsning. Der er derfor ikke overvejet væsentlige alternativer til den valgte placering af stalden.

Der har været overvejet andre placeringer af den decentrale gyllebeholder. Den ønskede placering fire km fra ejendommen ligger ved ca. 60 ha udbringningsareal. Der har været overvejet en alternativ placering på modsatte side af Ørstedvej ca. 300 m længere mod syd. Her går der en markvej ind til en vindmølle. Den valgte placering medfører længere afstand til en mose, og den kommer til at ligge tæt på en anden gyllebeholder, hvorved det vurderes at landskabet forstyrres mindre.

4.15 Oplysninger om konsulenten

Miljørådgiver Birgitte Madsen, Sønderjysk Landboforening

5. Konklusion

Der er foretaget beregninger af hvor meget lugt og ammoniak det ansøgte projekt forventes at medføre i forhold til den konkrete produktion på den konkrete beliggenhed. Der er foretaget konkrete vurderinger i forhold landskab og afstand til naboer. Herudover er danske landbrug reguleret af en række generelle regler der har til hensigt at beskytte miljøet i bred forstand. Ud fra de konkrete forhold og tiltag samt de generelle regler vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil have væsentlig virkning på miljøet.

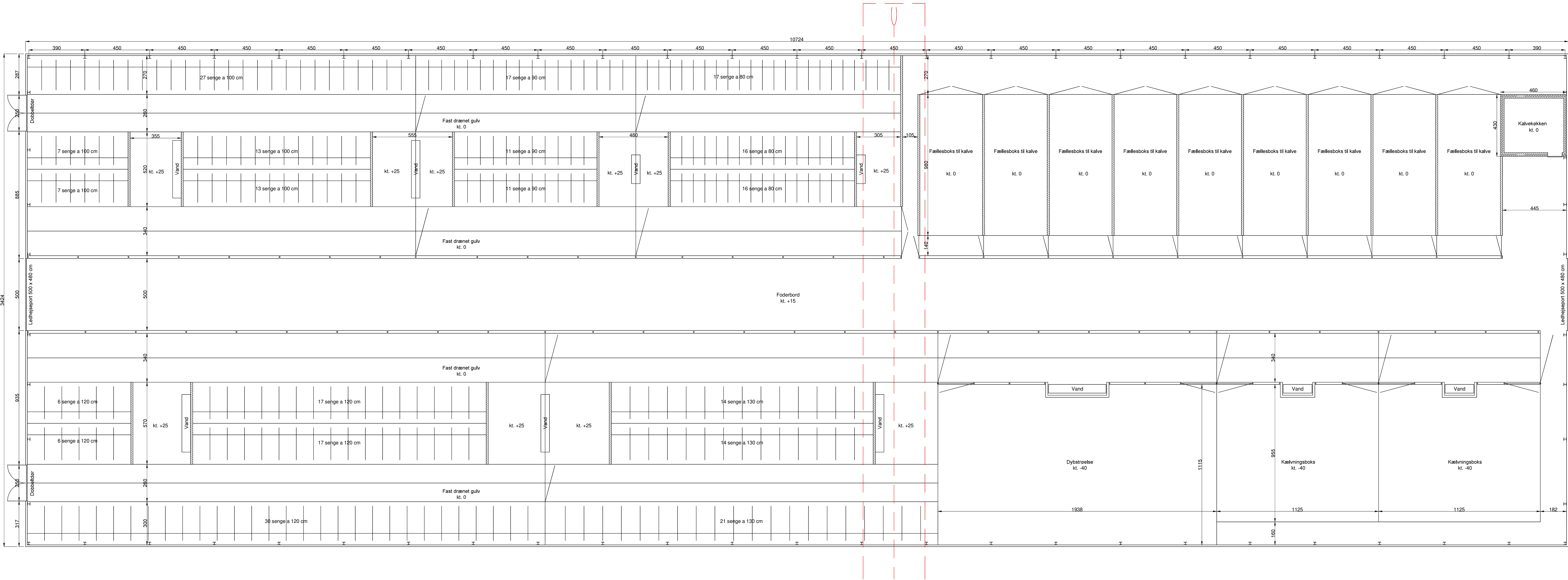
6. Bilag

Bilag 1 Situationsplan
Bilag 2 Plantegning kostald
Bilag 3 Plantegning ungdyrstald
Bilag 4 Ideoplæg til ny stald
Bilag 5 Kapacitetsberegning
Bilag 6 Placering af lys-, støv- og støjkilder inkl. intern transport og opbevaring
Bilag 7 potentielle bilag IV arter
Bilag 8 Afløbsskitse
Bilag 9 Beregning af produktionsarealer
Bilag 10 Skitse af stald 2 + 3 + 5
Bilag 11 Kort med kategori 1 og 2 natur samt natura 2000-områder
Bilag 12 Kort med kategori 3 natur samt bilag IV-arter

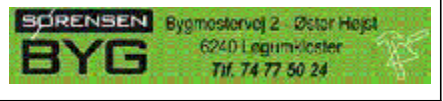
Bilag 1

Bygnings-nr.	Anvendelse
1	Stuehus
2	GI ungdyrstald
3	GI kostald
4	Gyllebeholder
5	Maskinhus/foder samt gl kalvestald
6	Gyllebeholder
7	Plansiloer
8	Ny plansilo
9	Malkestald
10	Kostald
11	Gyllebeholder
12	Ungdyrstald
13	Gyllebeholder
14	Ny kostald

Sag:	Ny ungdyrstald	Sagsnr.:	15-006
Emne:	Plantegning	Tegn.nr.:	01-001
Bygherre:	Jesper Olsen Store Selskærvej 4 6560 Sommersted	Mål:	1:100
Dato:	10.03.2015	Rev.:	-

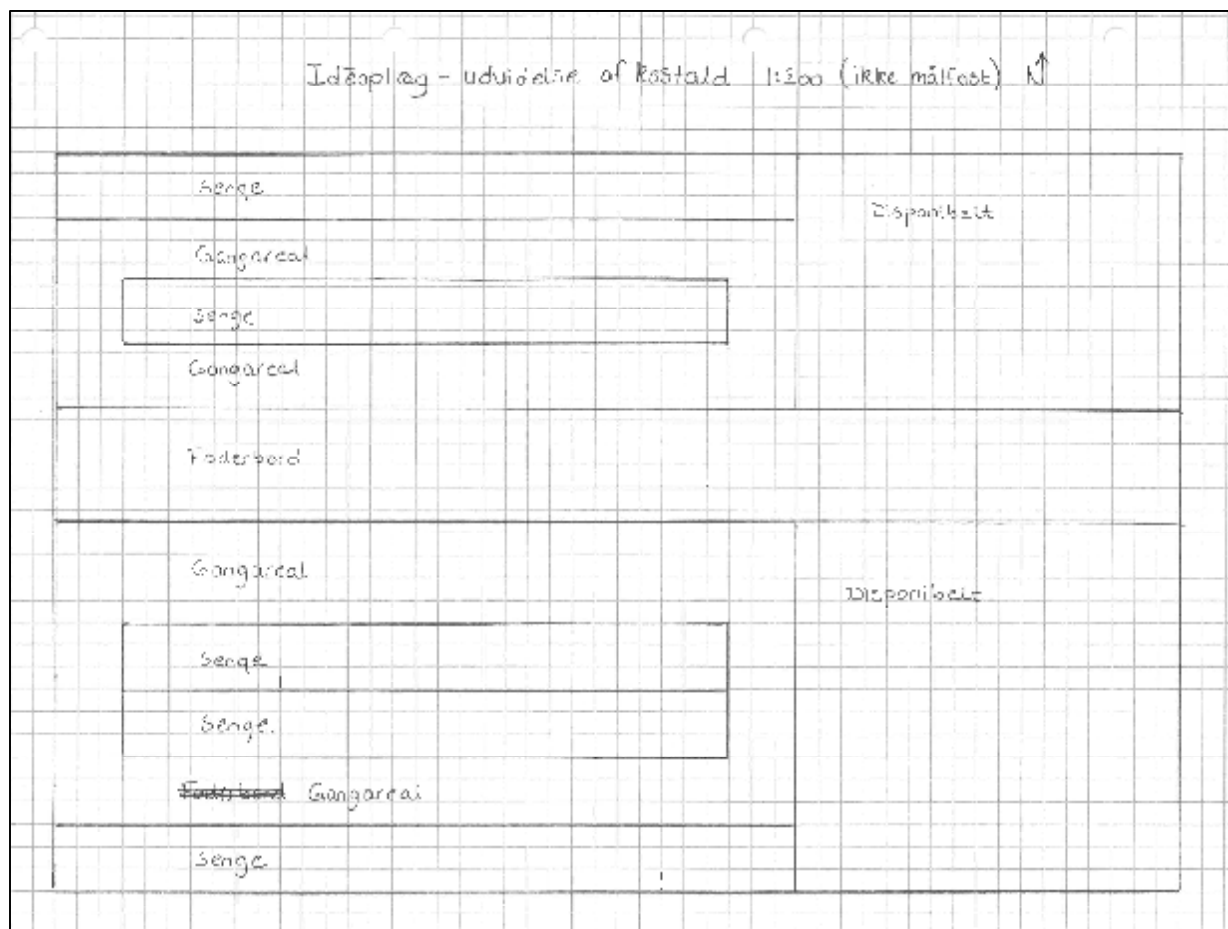
Bilag 4

Februar 2019

Ideoplæg til udvidelse af kostald på Store Selskærvej 4, Sommersted

Den eksisterende kostald er ca. 32,5 m bred. Den forventes at blive forlænget med ca. 50 m.

I den nye tilbygning må der max være 800 m² produktionsareal. Bredden på produktionsarealet forventes at blive 32,5 m – 5 m foderbord – (5x0,7 m nakkebom) = 24 m bred. Længden på produktionsarealet forventes dermed at blive $800 \text{ m}^2 / 24 \text{ m} = 33 \text{ m}$ lang. De resterende 17 m anvendes til disponibelt areal – for eksempel strømaskine.

Der er tale om forventet indretning og cirka-mål. I henhold til Miljøstyrelsens vejledning kan der ændres på indretningen uden at det kræver fornyet godkendelse. Dog skal de ydre rammer (længde og bredde på bygningen) overholdes.

Uddrag fra Miljøstyrelsens vejledning (<https://husdyrvejledning.mst.dk/kom-godt-i-gang/introduktion-til-ny-husdyrregulering/#produktion>):

Fastlæggelse af produktionsarealet i forbindelse med ansøgningen

Ansøgninger om godkendelse og tilladelse efter husdyrbruglovens §§ 16 a og 16 b skal sendes ind via husdyrgodkendelse.dk. Ansøger skal for hvert staldafsnit oplyse om produktionsarealets størrelse og de dyretyper og/eller staldsystemer, der søges om på det pågældende produktionsareal. Produktionsarealets størrelse kan angives som bruttoarealet for de indtegnede staldafsnit, og der vil i givet fald ikke være behov for at afgrænse produktionsarealets størrelse nærmere.

I visse tilfælde vil ansøgeren imidlertid have ønske om, at der alene medregnes de arealer i produktionsarealet, som *skal* medregnes, jf. bilag 3, pkt. C, nr. 1. Baggrunden herfor vil typisk være at begrænse den beregnede ammoniakemission fra husdyrbruget. Hvis der er arealer i det pågældende staldafsnit, som ikke skal medregnes i produktionsarealet, jf. bekendtgørelsens bilag 3, pkt. C, nr. 1, skal ansøgningen indeholde angivelse af, omfanget af produktionsarealet. Det er ikke nødvendigt, at kende den nærmere placering af produktionsarealet inde i staldafsnittet for at behandle ansøgningen og træffe afgørelse om tilladelse/godkendelse. Husdyrgodkendelse.dk beregner ammoniakemission ud fra staldafsnittets placering og oplysningerne om produktionsarealets størrelse. En evt. mere detaljeret tegning af produktionsarealets nærmere beliggenhed vil ikke kunne danne udgangspunkt for beregningen, og vil derfor ikke ændre på beregningen af ammoniakdeposition til natur eller lugt. Kommunen skal dog efterse at staldens ydre rammer indtegnet i husdyrgodkendelse.dk stemmer overens med staldafsnittets faktiske størrelse og beliggenhed.

Ansøger kan senere ændre sin staldindretning uden fornyet godkendelse, så længe produktionsarealets størrelse ikke øges og der ikke foretages godkendelsespligtige ændringer.

Kapacitetserklæring

Til brug i forbindelse med miljøansøgning

For

Jesper Olsen
St Selskærvej 4
6560 Sommersted
Tlf

Af

Birgitte Madsen
Billundvej 3
6500 Vojens
Tlf: 73202600

Kapacitet for planlagt produktion

Gyllelagre	Kapacitet
1 Gyllebeholder	1450
2 Gyllebeholder	3500
3 Gyllebeholder	4000
4 Ny gyllebeholder	4000
5 Kanaler	500
6	
7	
8	
9	
10	
Samlet gyllekapacitet i tons	13450

Lagre til fast gødning	Kapacitet
1 Mødding	240
2	
3	
4	
5	
Samlet kapacitet i tons	240

Evt. kommentarer:

Fast mæg sendes løbende til biogas

Gyllen sendes til biogas, og en del af gyllen tages ikke retur. Derfor er lagerkapaciteten reelt højere end beregnet her.

Den udførte beregning er foretaget ud fra de officielle normtal for produktion af gødning. I praksis kan det på visse lokaliteter, af hensyn til en optimal udnyttelse af næringsstofferne og evt. fremtidige behov, være formålstmæssigt med en kapacitet, der overstiger de lovmæssige krav. Kontakt evt. din planteavlskonsulent for konkret vurdering.

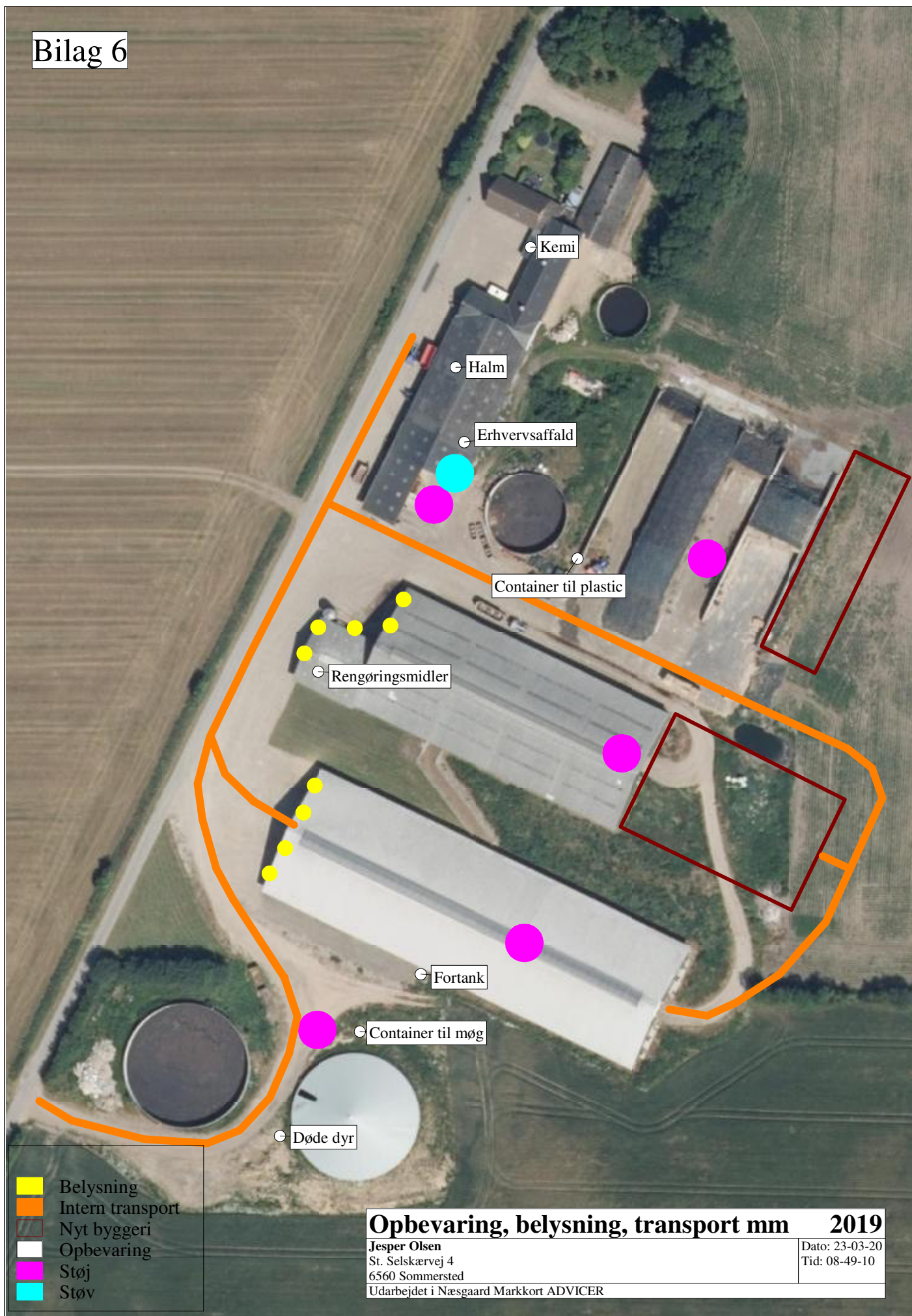
Planlagt produktion

			Normproduktion	Lager	
	Dyrehold på gyllesystem	Antal	ton/år	Dybstrøelse	Gylle
1	Køer	450	31,46		14157
2	Kvier 6-24 mdr	270	6,109096774		1649,456129
3					0
4					0
5					0
6					0
7					0
8					0
9					0
10					0
	Dyrehold til dybstrøelse				
1	Køer	50	16,1	805	
2	Kvier 6-24 mdr	40	5,236368664	209,4547465	
3	Småkalve 0-6 mdr	90	1,89	170,1	
4				0	
5				0	
		Enheder	Normproduktion		
	Tilførsel af vand		ton/år		
1	Plansiloer	3350	0,7		2345
2	Mødding	120	0,7		84
3					0
4					0
5					0

Opbevaringskapacitet

			Dybstrøelse	Gylle
	Samlet tilledning til lagre	ton/år	1184,6	18235,5
	Produktion pr. måned	ton	98,7	1519,6
	Opbevaringskapacitet	måneder	2,4	8,9

Bilag 6

Bilag 7 Uddrag fra miljøgodkendelse i 2013

Bilag 25 – Potentielle bilag IV arter

Bilag IV-arterne omfatter følgende arter: (i) pattedyr med arter af småflagermus, gnavere, rovdyr og hvaler, (ii) krybdyr med arter af skildpadder og Markfirben, (iii) padder med arter af halepadder og springpadder, (iv) fisk med arten Snæbel, (v) insekter med arter af biller, sommerfugle, og guldsmede, (vi) bløddyr med arten Tykskallet malermusling, samt (vii) planter omfattende arterne Enkelt månerude, Vandranke, Liden Najade, Fruesko, Mygblomst, Gul stenbræk og Krybende Sumpskærm.

Herunder følger en gennemgang af de Bilag IV-arter, som kan have yngle- og rasteområde i Haderslev Kommune, eller som kan påvirkes af projekter heri, samt en overordnet vurdering af hvilke projekter der påvirker disse arter.

Flagermus

Frynseflagermus (*Myotis nattereri*) er fundet i alle landsdele, men arten er ret sjælden. Den yngler i huse og hule træer og er ofte knyttet til løvtræsbevoksninger, hvor den søger føde langs hegn og skovkanter. Rasteområder er kældre, kassematter og kalkgruber.

Vandflagermus (*Myotis daubentoni*) er almindelig og udbredt i næsten hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland. Arten er hovedsageligt fundet i det nordlige og østlige Jylland, og omkring Limfjorden. Arten er dog registreret på 5 lokaliteter i Sønderjyllands Amt, og det vides ikke om den findes i området omkring ejendommen. Arten søger føde over søer og vandhuller, og hviler og overvintrer i træer med hulheder, revner eller sprækker, kalkminer og under stenbroer.

Dværgflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) er almindelig over hele landet med undtagelse af Bornholm, det vestlige Jylland og nogle mindre øer. Arten er fundet på flere lokaliteter i Sønderjylland. Dens yngle- og rasteområder er huse og hule træer i nærheden af løvskov.

Langøret flagermus (*Plecotus auritus*) er relativt almindelig over hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland, vestligste Fyn og Lolland, Langeland og nogle mindre øer. Der er dog kun få observationer i Sydjylland, men flagermusen er svær at finde, så den kan være overset. Flagermusen holder oftest til i bygninger såsom lader og på kirkeløfter, og foretrækker afvekslende kulturlandskaber med gårde, haver, parker, alléer og små løvskove.

Sydflagermus (*Eptesicus serotinus*) er almindelig med undtagelse af Nordvestjylland og Nordøstsjælland. Sydflagermus har en tæt bestand i Sønderjylland, og det er sandsynligt, at arten findes i området. Flagermusen har udelukkende kvarter i bygninger året rundt og jager langs skovbryn, åbninger mellem træer og andre steder med mange insekter.

Brun flagermus (*Nyctalus noctul*) er relativt almindelig på øerne og i det østlige Jylland. Den er kendt fra enkeltobservationer på flere lokaliteter i det sydvestlige Jylland. Det er muligt, at der findes eksemplarer i området. Arten yngler og raster kun i gamle løvtræer. Den jager over åbent agerland, søer og over skov.

Skimmelflagermus (*Vespertilio murinus*) findes på spredte lokaliteter rundt om i landet, og er observeret enkelte gange omkring Haderslev. Artens yngleområde er menneskelig bebyggelse, og dens ses ofte jage i lyset af store gadelamper som tiltrækker insekter. Rasteområder er ligeledes bygninger.

Troldflagermus (*Pipistrellus nathusii*) er observeret med spredte forekomster i det meste af landet, og herunder også i Haderslev Kommune. Dens yngleområder er huse og hule træer. Arten er stærkt tilknyttet ældre løvtræer, hvor den jager i de åbne rum under kronerne. Rasteområder er formentlig de samme som yngleområderne.

Pipistrellflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) findes især i løvskovsrige egne, og er derfor særlig udbredt i Østjylland og Sønderjylland. Dens yngle- og rasteområder er huse og hule træer i nærheden af løvskov. Den er registreret flere gange i udkanten af Haderslev Kommune.

Projekter som berører bygninger, skove, levende hegn og gamle træer kan evt. påvirke raste- og yngleområder for flagermus.

Birkemus (*Sicista betulina*)

Arten er registreret mellem Spangså og Revsø skov samt ved Hammelev og Østerskov. Birkemusens sommeropholdssteder er naturområder med et tæt urtelag og i umiddelbar tilknytning til våd natur. Vinteropholdssteder er tørre naturområder som diger, overdrevsskrænter og højtliggende hede- og plantageområder, dvs. områder som er karakteriseret ved at være relativt uforstyrrede. Birkemusen må således forventes at kunne forekomme på lokaliteter, hvor ovennævnte naturtyper grænser op til hinanden, og hvor der er rigelig føde i form af insekter.

I birkemusens udbredelsesområde vil projekter som indebærer opdyrkning af tidligere udyrkede arealer kunne påvirke artens levevilkår. Ligeledes vil projekter som påvirker sten- og jorddiger kunne påvirke artens yngle- og rasteområder.

Odder (*Lutra lutra*)

Findes i alle større vandløbssystemer helt ned til den dansk-tyske grænse. Odderen lever i tilknytning til vådområder. Den findes i såvel stillestående som rindende vand, og både i saltvand og ferskvand, især søer og moser med store rørskovsområder. Om dagen opholder den sig i en hule i brinken eller under buske, træer eller andet, der kan give ly. Yngle- og rasteområder kan potentielt findes i hele artens udbredelsesområde. Yngleområdet består af selve hulen, som ungerne fødes og opfostres i, og de nærmeste omgivelser. Et rasteområde for odder er mere diffust end et yngleområde, og kan forekomme mange steder langs vandløb og søer. Områderne kan være svære at lokalisere, men knytter sig primært til moser, krat, skov eller andre naturområder, hvor odderen kan finde relativt uforstyrret skjul i længere perioder på alle tider af året.

Projekter som indebærer opsplitning af bestande og levesteder eller som ødelægger eller forringer yngle- og rasteområder kan påvirke odderens yngle- og rasteområder.

Markfirben (*Lacerta agilis*)

Arten findes udbredt i stort set hele landet. Markfirben yngler på en række forskellige typer af levesteder, som er kendetegnet ved, at de indeholder solvendte skrånninger med veldrænende, løse jordtyper og sparsom bevoksning, typisk lave urter eller et løst dække af græsser.. Rasteområderne om vinteren skal være veldrænede og solvendte skrånninger. Markfirben bruger bl.a sten- og jorddiger samt levende hegn som spredningskorridorer.

Projekter som påvirker jord- og stendiger samt levende hegn kan påvirke artens levesteder. Ligeledes vil projekter der indebærer ændret arealanvendelse af egnede yngle- og rasteområder kunne påvirke arten.

Padder

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*) er udbredt i hele landet undtagen Bornholm, men er muligvis i tilbagegang i Sønderjylland. Dens foretrukne yngleområder er vandhuller, som indgår i sammenhængende naturområder, men arten er i stand til at yngle i næsten alle former for vådområder. Rasteområder er oftest på landjorden, og arten er afhængig af gode terrestriske, gerne fugtige levesteder nær ynglestedet.

Løgfrø (*Pelobates Fuscus*) forekommer i hele landet undtagen Fyn og Bornholm. Arten er truet og i tilbagegang. Dens foretrukne yngleområder er lysåbne vegetationsrige vandhuller og vådområder. Rasteområder er ofte bar jord eller sand, samt områder med lav vegetation, hvor arten har mulighed for at grave sig ned. Artens mobilitet er ringe, og den er derfor afhængig af et velfungerende netværk af vandhuller.

Løvfrø (*Hyla arborea*) er udbredt i den sydøstlige del af landet samt i området omkring Århus og Vejle. Arten er kortlagt i den "gamle" Haderslev Kommune og fundet på en lang række lokaliteter, Løvfrø yngler i lavvandede lysåbne vandhuller, hvoriblandt tidvise våde lavninger på afgræssede arealer er de mest optimale. Artens rasteområder er skovbryn, levende hegn og krat, hvor den opholder sig på mindre træer og buske.

Strandtudse (*Bufo Calamita*) findes spredt langs kysten i Danmark, samt på en række indlandslokaliteter. Arten foretrækker at yngle i temporære, lysåbne, vandansamlinger som ofte er uden vegetation. Rasteområder er åbne arealer med ingen eller meget lav vegetation, f.eks. afgræssede enge og strandenge, men også dyrkede marker. Yngle- og rasteområder vil ofte ligge inden for samme område men kan, hvor der er egnede vandringsruter, ligge adskilt.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*) er udbredt i det meste af Danmark. Den yngler i lysåbne vegetationsrige lavvandede vandhuller af varierende størrelse, men med rent vand. Vandhuller af dårligere kvalitet kan fungere som levesteder og rasteområder. Levesteder og rasteområder på land er oftest nær vandhullet og ofte knyttet til skov. Stor vandsalamander stiller større krav til vandkvaliteten end f.eks. løvfrø gør.

Ved projekter som har udbringningsarealer op til vand- og vådområder kan der ske en påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV-padder. Lysåbne vandhuller er potentielle yngleområder for alle de nævnte padder mens mere tilgroede vandhuller ofte kan fungere som rasteområder.

Marsvin (*Phocoena phocoena*)

Arten forekommer i alle danske farvande og har levested i Vadehavet og Lillebælt. Der kendes ikke til specifikke yngle- og rasteområder for marsvin.

Der er kun ringe viden om, hvilke menneskeskabte forhold der påvirker marsvinet. Alle større ændringer og indgreb som påvirker havområder er potentielt skadelige for marsvinets levevis.

Snæbel (*Coregonus oxyrhyncus*)

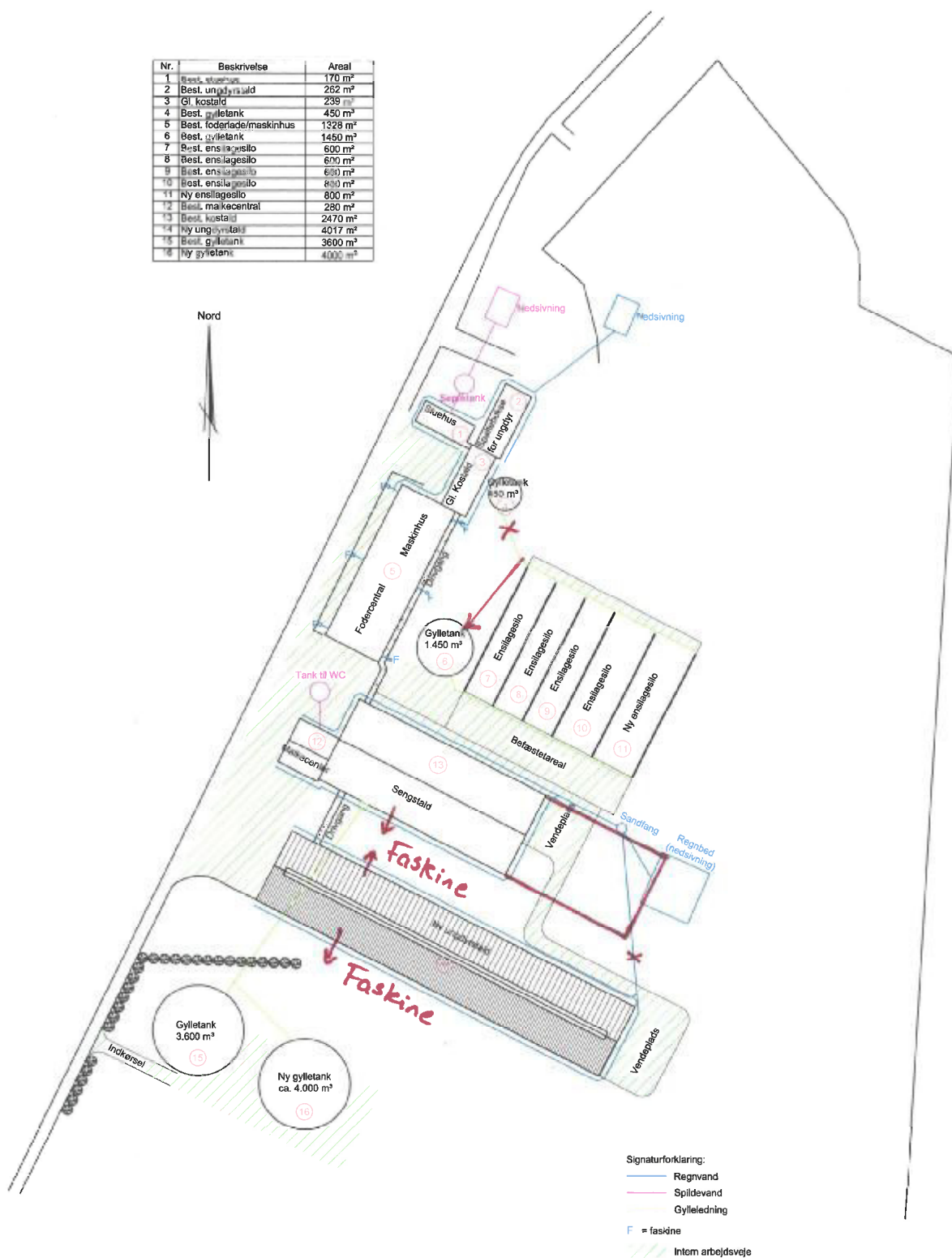
Arten lever i Vadehavsområdet og de tilstødende vandløb. Snæbel yngler i de nederste og mellemste dele af større vandløb. Det vurderes, at der foruden Vidå i dag kun findes selvreproducerende bestande i Ribe Å, Varde Å og Brede Å, mens der tilsyneladende er en svigtende eller meget lille produktion af snæbel i Kongeå og Sneum Å og en lille bestand i Brøns Å, hvor der ikke har været udsat yngel. Opstrøms i de forskellige åsystemer er der en række sideløb som er vigtige nuværende eller mulige fremtidige gydeområder for snæbelen,

herunder Gelså samt Fladså/Gram Å. Der ligger et forslag til at udvide Natura 2000 området Vadehavet med vandløbsstrækninger Gelså frem til Gelsbro og Gram Å frem til Fole Hareby engvandingsselskabs opstemning med udpegning som potentielt gydeområde for snæbel. Snæblens ynglesucces er afhængig af god vandkvalitet, grusbund og vintergrønne vandplanter. Yngelen tåler ikke saltvand før de er nået en vis størrelse, og er derfor afhængig af mindre søer og vinteroversvømmede områder som er indskudt i vandsystemet. Efter gydningen trækker snæblen ned i de nedre dele af vandløbene og Vadehavet.

Projekter som forringer vandkvaliteten i vandløb med forekomst af snæbel kan påvirke artens ynglesucces. Ligeledes vil projekter hvor der er særlig risiko for erosion til vandløb kunne påvirke artens yngle- og rasteområder.

Nr.	Beskrivelse	Areal
1	Best. stuehus	170 m ²
2	Best. ungdomsbld	262 m ²
3	Gl. kostald	239 m ²
4	Best. gylletank	450 m ²
5	Best. foderlade/maskinhus	1328 m ²
6	Best. gylletank	1450 m ²
7	Best. ensilagebld	600 m ²
8	Best. ensilagebld	600 m ²
9	Best. ensilagebld	600 m ²
10	Best. ensilagebld	800 m ²
11	Ny ensilagebld	800 m ²
12	Best. malkcentral	280 m ²
13	Best. kostald	2470 m ²
14	Ny ungdomsbld	4017 m ²
15	Best. gylletank	3600 m ²
16	Ny gylletank	4000 m ²

Nord

 BYGNING OG MASKINTEKNIK SØNDERJYLLAND 6200 Aabenraa Telefon 74 36 50 00	Bygherre:	Byggeadresse:	Tel.:
	Jesper Olsen	—	—
	Store Søskersvej 4	—	Fax: —
	6660 Sommersted	—	—
	Emne:	Tegn.nr.:	
11.155 - Miljøtegninger		11.155 M 0-0-02 B	
Afløbsplan			
Mål: 1:1000		Sign.: AJ/LJ	
KOTER ER RELATIVE. LUBENEVINTE MÅL OG KOTER ANGIVET I CM		Dato: 06.07.2011	

Denne tegning må ikke udrykkes, kopieres eller anvendes af tredje person - uden Bygnings- og Maskinteknikkets tilladelse.

Bilag 9

Beregning af produktionsarealer på Store Selskærvej 4

Stald	Beregning af produktionsareal ud fra tegninger
2 Opdræt på fuldspalter	$74,88 + 70,56 = 145,4$ m ² i 8-års drift 0 m ² i nudrift og ansøgt drift
3 Opdræt på dybstr.	I miljøansøgningen fra 2008 søges der om ændring fra 35 til 83 kvier (over 6 mdr) i dybstrøelse og fra 12 til 33 kvier (under 6 mdr) i sengestald m spalter. I miljøansøgningen fra 2013 søges der om ændring fra 35 til 0 kvier i (over 6 mdr) dybstrøelse og fra 12 til 0 kvier (under 6 mdr) dybstrøelse. Her blev der ikke nævnt noget om sengestald m spalter. Det kan skyldes, at det reelt ikke var muligt at vælge sengestald til kvier under 6 mdr. Det er fortsat ikke muligt at vælge sengestald til kvier under 6 mdr. Derfor er der i den nuværende ansøgning regnet med dybstrøelse i stald 3 i 8-års drift. Dette er et staldsystem med samme lugtemission og lavere ammoniakemission end sengestald. Dermed bliver "gevinsten" ved at stald 3 lukkes ned heller ikke "urealistisk høj". $82,5 + 110 + 110 = 302,5$ m ² dybstrøelse i 8-års drift. 0 m ² i nudrift og ansøgt drift
5 Kalve på dybstr	$11 \times 5,8 = 63,8$ m ² i 8-års drift 0 m ² i nudrift og ansøgt drift
10 Eksisterende kostald	Sengeafsnit nord: $72 \times 12 = 864$ m ² inkl nakkebom - $(60 \times 1,2 \times 1) - (46 \times 1,2 \times 0,7) = 753$ m ² uden nakkebomme Sengeafsnit syd: $54 \times 15,85 = 856$ m ² inkl nakkebom - $(45 \times 1,2 \times 1) - ((19,2 + 19,05) \times 1,4) - (5,05 \times 0,7) = 745$ m ² uden nakkebomme I alt 1498 m ² sengeafsnit uden nakkebom Der er regnet med 1 m nakkebom til ydermur og med 0,7 m nakkebom ved øvrige senge (1,4 m ved dobbelt-rækker) Dybstrøelse: $4,8 \times 18,2 = 87,4$ m ² dybstrøelse
12 Eksisterende ungdyrstald	Sengeafsnit nord: $((30 \times 1,2) + (21 \times 1,3)) \times 15 = 950$ m ² inkl nakkebom - $(63,3 \times 1) - (23 \times 1,2 \times 1,4) - (14 \times 1,3 \times 1,4) = 822,6$ m ² uden nakkebom Sengeafsnit syd: $((27 \times 1) + (17 \times 0,9) + (17 \times 0,8)) \times 14,22 = 795$ m ² inkl nakkebom - $(55,9 \times 1) - (20 \times 1 \times 1,4) - (11 \times 0,9 \times 1,4) - (16 \times 0,8 \times 1,4) = 679,3$ m ² uden nakkebom I alt 1502 m ² sengeafsnit uden nakkebom Der er regnet med 1 m nakkebom til ydermur og med 0,7 m nakkebom ved øvrige senge (1,4 m ved dobbelt-rækker) Dybstrøelse nord: $(15 \times 19,4) + (12,95 \times 22,5) = 582$ m ² Dybstrøelse syd: $45 \times 11,2 = 504$ m ²

	I alt = 1086 m2 dybstrøelse
17 Ny kostald	800 m2 Beregnet ud fra max lugtgeneafstand

Bilag 10

Stald 2+3+5

Stald 2

24m

9m

70,56

74,88m²

Stald 3

110m²

110m²

82,5

25m

Stald 5

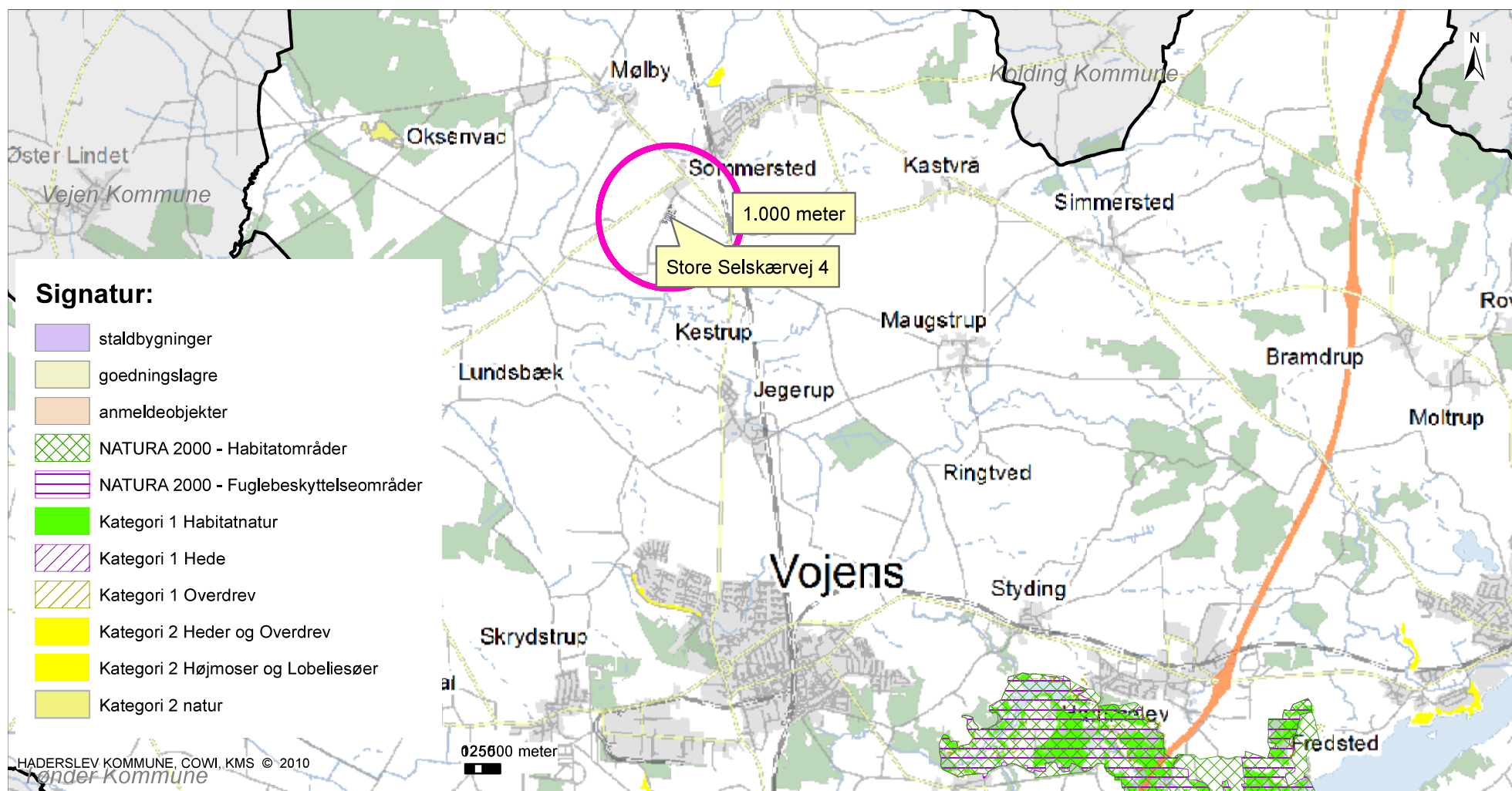
5/8

63,8m²

Gang

511,74m²

Gang

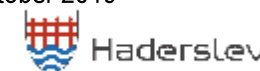
Kort med kategori 1 og 2 natur samt natura 2000 habitat- og fuglebeskyttelsesområder

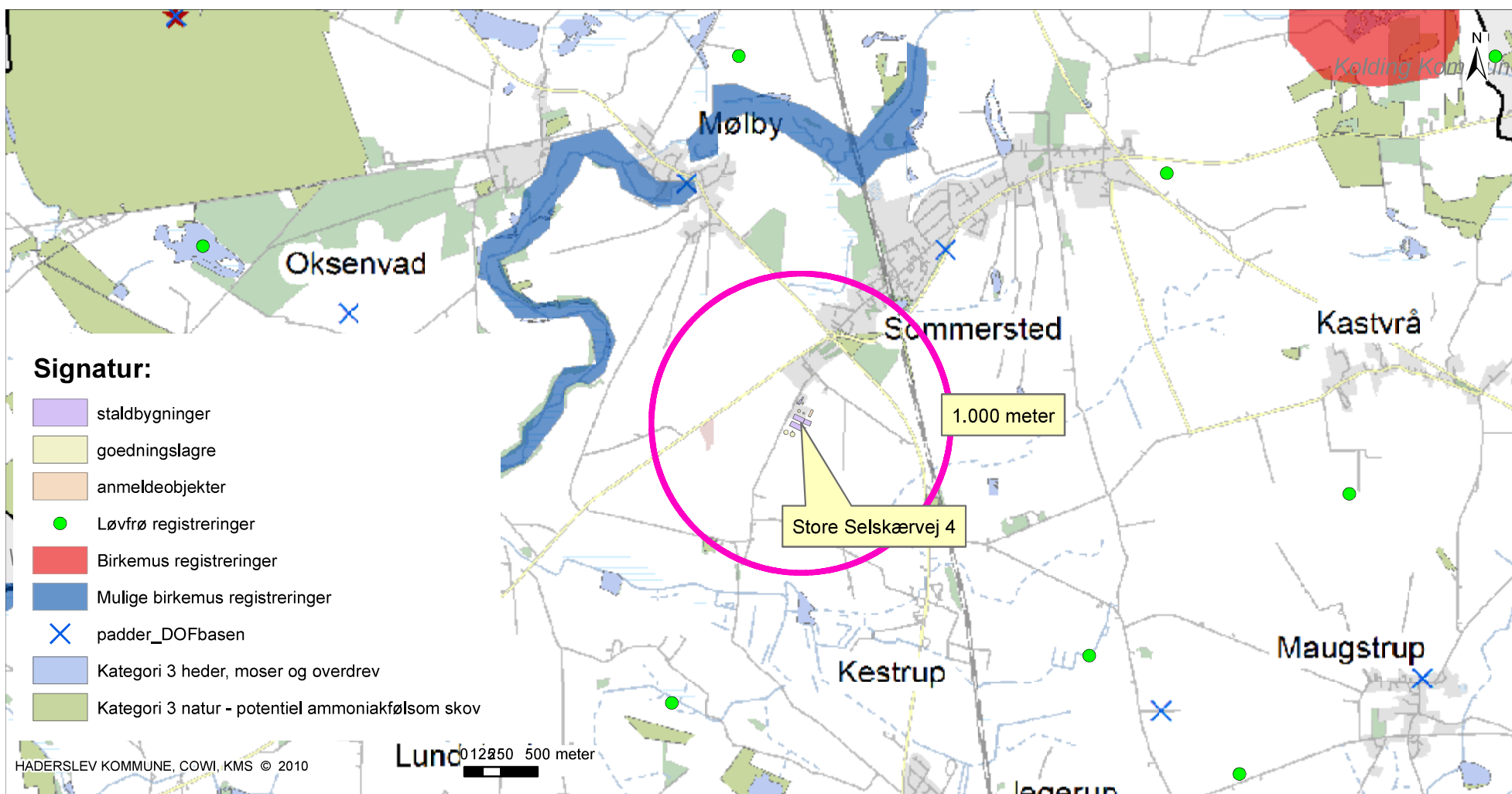
Den nærmeste kategori 1 natur ligger ca. 8 km mod SØ i natura 2000 området Pamhule Skov og Stevning Dam
Den nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 2 km mod N

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til oversigtsbrug.
Kortet kan ikke anvendes ved skelstridigheder. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø
Natur og Landbrug
Sagsbehandler: tlsh
Journalnummer: 19/42975
Udskrevet den: 10. oktober 2019

1:77.952

Kort med kategori 3 natur samt bilag IV-arter

Der er potentiel ammoniakfølsom skov indenfor 1.000 meter af anlægget

Der er ikke bilag IV-arter indenfor 1.000 meter af anlægget

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til overblik. Kortet kan ikke anvendes ved skelstridigheder. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø

Natur og Landbrug

Sagsbehandler: tlsh

Journalnummer: 19/42975

Udskrevet den: 10. oktober 2019

1:37.417

